

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 • Adresa za pošiljke: Poštanski fah 342 • Telefon uredništva 30-866 i 26-105, uprave 30-866 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Beograd, 15 septembar 1939
God. X • Broj 37

Za smirivanje i zakonitost

Ma da se zna da Sokolstvo nepokolebljivo ostaje na gladištu narodnog jedinstva svih Jugoslavena, ne identifikujući to nikako sa centralizmom, a još manje sa nasiljem, i tražeći potpunu ravnopravnost za sve Srbe, Hrvate i Slovence, — niko ozbiljan ne može nam prigovoriti da smo bilo čime ometali rad na stvaranju sporazuma, koji je nedavno postignut. Učinili smo to zato, što Sokolstvo ne želi da prelazi na teren političkih pogodanja; naročito ne u času, kada i mnogi koji su njegovi članovi misle, da treba tražiti bilo kakav put, kojim bi se manifestovala kompaktnost zemlje i kojim bi se osigurala građanske slobode, naročito u današnjim međunarodnim prilikama, verujući da se i tima putevima može ipak doći do konačnog sokolskog cilja. A postupili smo tako i zato, što smo i suviše ubedeći u snagu jugoslovenske misli, pa verujemo da će sva ta traženja morati konačno ipak da se vrte na jedini ispravan put, onda kada se svako na konkretnom poslu ubedi da se recidivama ništa ne rešava, i da krivica nije na jugoslovenstvu, već na onima koji nisu umeli i hteli da ga provode. Pojedini sokolski listovi su čak otvoreno pozdravili, što je do sporazuma došlo, nadajući se od toga koristi i za državu i za jugoslovenstvo.

Ma koliko da imamo podataka o čitavom nizu vrlo grubih napadaja na Sokolstvo i na pojedine naše članove, i ma koliko da smo preduzeli sve zakonite korake da se tome stane na kraj, mi ni tim incidentima nismo dali odgovarajući publicitet, — ne samo zato što su merodavni faktori, pa i oni u Banovini Hrvatskoj, u pojedinim slučajevima pokazali volju da se nezakonitosti isprave, nego i zato, što nikako ne želimo da stvaramo zlu krv i da sipamo ulje u vatru. Međutim, baš zato što znamo da ima i takvih koji bi želeli da se stvara zla krv, mislimo da treba sve to i načelno raspraviti, utoliko pre, što je nova sloboda štampe u hrvatskim krajevima otvorila vrata najjednostranijem tretiranju predmeta, dok se naprotiv sa druge strane ne čuje ni jedna reč.

Ima ih koji kažu, da treba psihološki razumeti eksploziju izvesnih preterivanja kod štampe u Zagrebu, u sadašnjem momentu, kad ima listova koji čak i muslimane u Južnoj Srbiji traže za sebe... Dozvolite nam se, međutim, da kad štampa na srpskoj strani već nedeljama ne donosi drugih vesti, nego oduševljenih, i o sporazumu i o Hrvatima; kada se u srpskoj štampi ne spominju ni frankovci ni klerikalci, kao da ih nikada nije ni bilo; kada se iznose same pozitivne strane i prešućuje se sve što je negativno; i kad se Najvišom Milosti postiglo to, da se »niti jedan politički kažnjik Hrvat više ne nalazi u zatvorima«, kao što to i sam »Hrvatski dnevnik« ističe, — kada se, dakle, sa jedne strane sve zlo predalo zaboravu i iznosi se samo dobro, — dozvolite nam se, ponavljamo, da bi od velikog moralnog uticaja na srpske kao i na hrvatske narodne slojeve bilo, te da bi tek to značilo pravo STIŠAVANJE, kada bi se i na drugoj strani prestalo sa neprestanim nizanjem rekriminacija, sa neprestanim natezanjima, gde ima više Hrvata a gde Srba, te sa neprestanim pretnjama, upućenim na adresu jugoslovenski orijentisanih elemenata...

Ako se neko ogrešio o zakon ili o hrvatstvo, neka se po zakonu pronomi. Ali ako se započne sa praksom, da samo zato što je neko član Sokola ili uopšte jugoslovenski orijentisan, treba da bude otpušten iz službe, kao što se to na žalost već na mnogim mestima provodi, onda će se postići sve drugo nego li smirivanje... Bilo je, za vreme prošlog rata, toliko zloglasnih frankofurtimeša, zbog kojih su toliki čestiti Hrvati i Srbi i te kako stradali, pa čak ni tima bednicima nije pala ni vlas sa glave, kada je došlo do oslobodenja. A zar da danas ti isti Hrvati strdaju samo zato, što su ostali verni ideji koja je, g. 1918, dovela do oslobodenja Hrvata i bez koje se ne bi postiglo ni to, do čega je danas došlo?!

Mi ovo ne pišemo ni zato što se bojimo ni zato što molimo za milost! Činimo to zato što bismo želeli, ma koliko da se sa mnogo čime ne slažemo, da se stvari odvijaju u miru i redu. Ne može biti ni govora o tome, da bi se zvanično sprečavao rad bilo kome jugoslovenskom udruženju, u bilo kom delu Jugoslavije, a budu li se favorizirale ilegalne smetnje, jasno je da se Jugosloveni time neće nikako pomiriti! Smešno je i to pročitati, kad n. pr. »Obzor« traži, da partije koje hoće politički da deluju, treba da se odreknu narodnog jedinstva, »zbog sadašnje stvarnosti«. Kao da to ne bi predstavljalo obratnu hegemoniju, kada bi se tražilo, ne samo to da se uvaži mišljenje HSS, nego da se, zbog toga, pogazi i sopstveno mišljenje!...

Naprotiv, u novim prilikama više nego ikada mi tražimo i sebi ćemo osigurati punu slobodu širenja jugoslovenske misli! To odgovara najosnovnijim načelima pravde, slobode i demokratije. Oni koji drugačije misle, imaju sada privilegovani položaj vlasti, dok za sebe mi ne tražimo nego голу slobodu. Pa ako se neko čak i te gole slobode boji, onda je to jedan dokaz više, kolika je unutrašnja snaga i opravdanost naše misli i koliko je njena pobjeda neizbeživa!

Sokolska proslava Kraljevog rođendana

Kao što smo već u prošlom broju, posvećenom rođendanu našeg uzvišenog Starešine, Nj. V. Kralja Petra II, najavili, taj veliki sokolski praznik bio je u čitavoj zemlji najsvetiji proslavljen, sa strane celokupnog stanovništva, u svim delovima zemlje. Izveštaje o zvaničnim i ostalim javnim proslavama donele su sve naše novine i nije potrebno da ih mi ponavljamo. Nebi bilo potrebno da opisujemo ni sokolske svečanosti, jer je svakome već poznato da je Sokolstvo uvek prednjačilo u ljubavi za svoga mladog Vladara i uzvišenog Starešinu, pa je više nego sigurno bilo, da će prednjačiti i ovoga puta. I zaista, svi izveštaji što smo ih primili iz svih krajeva Jugoslavije, kao i iz onih koje je već objavila dnevna štampa, podvlače da je Sokolstvo svuda uzelo najvidljivije učesća u proslavi Kraljevog rođendana, te da je priredilo velik broj naročitih akademija, zborova, svećanih sednica itd. Izveštaje o pojedinim svečanostima ne možemo, naravno, donositi, jer bi zauzeli nekoliko brojeva našeg lista, pa ćemo se zato ograničiti samo na izveštaj iz Beograda, a objavićemo, sem toga, i one dopise koji su nam poslali od naših naročitih dopisnika, sa većih priredbi.

Svečana akademija u Beogradu

Proslava u Beogradu bila je zamišljena vrlo svečano, ali je, zbog današnjih teških prilika u svetu, bila odložena bakljada i povorka, u kojoj je Sokolstvo trebalo da uzme najživljeg učesća. Tako se je sokolska proslava ograničila na svečanu akademiju u velikoj sali Kolarčevog Narodnog Univerziteta, koja se pretvorila u impozantnu manifestaciju sokolske ljubavi za Kralja i Jugoslaviju.

Zbor beogradskih Sokola je bio zakazan u Sokolskom društvu Matice, odakle je sokolska povorka, srdačno pozdravljena od publike, prošla kroz varoš i došla na Kolarčev univerzitet. Velika sala Narodnog univerziteta bila je ispunjena do poslednjeg mesta Sokolima i ostalim građanstvom, koje je naročito srdačno pozdravilo ulazak Kraljevog izaslanika, pukovnika Kerekevića. Na akademiji je uzeo učesća

i g. Jevrem Tomić, ministar za fizičko vaspitanje naroda, te Dr. B. Čubrilović, ministar poljoprivrede. Bili su prisutni takode izaslanici Nj. Sv. Patrijarha i beogradske opštine, zatim izaslanik Predsednika Ministarskog Saveta i dalje izaslanik čehoslovačke kolonije u Beogradu, pa opunomoćeni ministar Poljske republike, g. Dembicki i sekretar bugarskog poslanstva, kao i mnogobrojni predstavnici raznih nacionalnih i kulturnih udruženja.

Zamenjujući brata Dr. V. Belajčića, koji zbog bolesti nije mogao da dođe iz Novog Sada, svečanu akademiju je otvorio zamenik starešine, br. ing. Milivoje Smiljanić. Na podijumu, koji je bio svečano iskićen i ukrašen bistom Nj. V. Kralja Petra II, nalazili su se predstavnici Saveza SKJ i predstavnici župe Beograd. Nakon pozdrava zastavi, koga je otvirala muzika sokolskog društva Beograd VIII, pozdravio je predsedavajući, br. Smiljanić sve ugledne predstavnike, a zatim je toplim rečima podvukao da su baš u današnjim danima želje čitavog naroda i sve njegove nade upućene Kraljevskom prestolu. Sokolstvo je od uvek bilo tumač narodnih osećanja i neizmerno odanosti prema našoj narodnoj dinastiji Karadorđevića. U svom vaspitanju, Sokolstvo je uvek nastojalo da Kraljev rođendan bude praznik čitavog naroda i dan svetlih ideala.

Nakon tog kratkog uvoda, koji je bio pozdravljen srdačnim manifestacijama, od strane čitave dvorane, br. Smiljanić je pročitao pozdravni telegram upućen Nj. V. Kralju Petru II, a koji glasi:

Naš mili Kralju i Uzvišeni Starešino,

Savez sokola i Sokolstvo Beograda, Tvoje i Jugoslavije dične prestone, okupljeni danas, na dan Tvog 17 rođendana, kada se u svim sokolskim jedinicama i celom narodu proslavlja ovaj svetli i mili dan, kada su pogledi i misli celoga naroda upravljene sa neizmernom ljubavi ka uzvišenoj osobi Vašeg Veličanstva, zbog preobiljnih dana jače no ikada, sa svima prisutnim predstavnicima mnogobrojnih organizacija i ustanova i celim mnogobrojnim skupom, upravljaju najtoplije molitve prestolu Svemogućega za dug i srećan život Vašeg Veličanstva i celog Kraljevskog Doma, za sreću i mir Otadžbine i Naroda.

U ime celokupnog Sokolstva srdačno čestitaju rođendan i upućuju najtopliji pozdrav, neizmerno ljubav, bezgraničnu odanost i nepokolebljivu predanost i vernost dragoj i uzvišenoj osobi Svoga Kralja, Uzvišenoga Svoga Starešine, Uzdancu Naroda i Zatočniku narodnog i državnog jedinstva.

Ziveo Kralj Petar II!
Zivela Uzvišena Majka Nj. V. Kraljica Marija!
Ziveo Kraljevski i Narodni Dom Karadorđevića!
Zivela Jugoslavija! — Zdravo!
Oduševljene ovacije pozdravile su čitanje ovog telegrama a hor Sokolskog društva Tomaševac otpevao je državnu himnu.

Brat Smiljanić se na to toplim rečima setio velike i uzvišene ulo-

ge Nj. Kr. Vis. Kneza Namesnika Pavla i Kraljevskog Namesništva, ističući da se čitavo Sokolstvo moli Bogu da im pomogne u njihovim velikim naporima, da Jugoslaviju očuvaju od svih nevolja i sretnu je predadu Mladome Kralju po navršenoj punoletstvu. Završio je sa poklicem: Ziveo Knez Namesnik Pavle, koji je srdačno prihvaćen.

Posle toga uzeo je reč sekretar Saveza SKJ, brat Adolfo Štefan i pročitao poslanicu Saveza SKJ, prilikom Kraljevog rođendana, koju je »Sokolski Glasnik« objavio u poslednjem broju. Čitanje poslanice popraćeno je najdubljom pažnjom i vrlo srdačnim odobravanjem na najznačajnijim mestima, te je izazvalo dubok utisak.

Brat Milivoje Smiljanić podneo je zatim svoj izveštaj o dosadašnjim rezultatima Sokolske Petrove Petoletnice, koga, zbog njegove važnosti, objavljujemo u celosti u podlistku današnjeg broja.

Brat Miloš Stanojević, prosvetar Saveza SKJ, uzeo je zatim reč, da istakne prosvetna nastojanja Sokolstva, pa je između ostalog kazao:

»Ima nešto što je motorna snaga svakog živog bića, svakog organizma, svake društvene mase. Motorna snaga a ipak nevidljiva. Dimenzije materije mogu se lako uočiti. Dimenzije duha gotovo nikad. Ali zato one su tu i one se mogu povećavati.

Svesno toga Sokolstvo je za poslednjih deset godina razvilo živu prosvetnu akciju u narodu, a naročito od nesrećne 1934 god.

Oktober te godine odneo je narodu Kralja, državi Ujedinitelja, Sokolstvu Prvog Viteza, Pritajene duhovne snage Sokolstva i naroda baš zato razbuktaše se poput plamena, Jugoslavija dobija svoje nove konture; gde beše golet ima da nikne bujna zelena šuma, gde beše močvara tu će se zaorati duboka brazda ili će se kanalisati jezero okruženo perivojem, gde je vejao pesak i gde je pustinja suša davila i ljude i njihovu stoku tu će se izmamiti bistre žive vode, gde je po urvinama bujao dip i korov, zasadiju se voćnjaci da pod blagim jugoslovenskim nebom donesu narodu slatkog i soćnog ploda.

Tako oni što verovahu da pesnica sile može sve, uvideše da ona može samo klade da valja, a pesnica duha da drži zemlje i gradove. Uvideše da se sila, zasnovana na materiji lomi, a da samo duh raste i sa njim da rastu i oni koji ga, kao neizmerno blago, sobom nose.

Takav duh naš narod je od vajkada nosio. Nosio je duh optimizma, a to znači nosio veru u sebe, veru u Boga pravde, veru u ono što je prošlo, i veru u ono što ima kao pravedno da bude.

Pod tim duhom, a u takvoj veri slomiše se ona materijalna carstva, a ostade narod koji je znao poput malog Radojice da trpi klince pod nohtima, živu žeravicu na prsima junačkim i ljutu guju u nedrima. Narod koji je znao da mu je bolje glavu izgubiti nego svoju ogrešiti dušu.

Duh toga i takvoga naroda hoće Sokolstvo i da razvija do kulminacije. Jer ako je ikada potrebno bilo

sabrati sve svoje umne moći, sabrati ih i staviti u službu celine, to je sada Zato Sokolstvo kroz svoju prosvetnu akciju hoće od svojih pripadnika da stvara fanatike pregaranja i trpljenja. Drugim rečima, hoće da ukoreniti jedno opšte ubeđenje, da je najveća sreća za čoveka ako su i drugi oko njega srećni.

U sokolskoj ideologiji ovakvo gledanje usvojeno je kao opšte načelo. U okviru SPP mi smo ga postavili u prvi plan, t. j. u plan službenja opštoj narodnoj zajednici. Iz godine u godinu ovo načelo dobija sve vidnije svoje oblike i u pravoj veličini će se pokazati znamenite 1941 god. kada će Sokolstvo na Prestolu Jugoslavije pozdraviti Kralja Sokola Petra II. Karadorđevića.

Svi ovi govori bili su propraćeni srdačnim odobravanjem, našto je sokolski hor otpеваo nekoliko pesama, a članovi narodnog pozorišta, braća Dragoljub Gošić i Dušan Radenković, vrlo su toplo i sugestivno recitali nekoliko patriotskih pesama.

Svečana akademija je protekla u najsvečanijem raspoloženju i oduševljenju, a završena je pevanjem »Hej Sloveni« te dugotrajnim i srdačnim ovacijama, upućenim našem dragom Vladaru, Nj. V. Kralju Petru II, čitavom Kraljevskom Domu i Jugoslaviji.

Sokolско друштво Aleksandrovo, župa Sušak-Rijeka, proslavilo je rođendan Nj. V. Kralja dostojnim načinom. Posle blagodarjenja održana je svečana sednica. Na večer priredena je akademija, na kojoj su nastupile sve kategorije. Za lep uspeh ove akademije treba dati potpuno priznanje našim prednjacima, pod vođstvom br. načelnika, Orlić Petra. Proslavi je prisustvovalo celokupno članstvo i lep broj građanstva.

Zahvalnica Nj. V. Kralju

Savez Sokola K. J. predao je Maršalatu Dvora pozlaćenu značku svejunačkog sleta u Sofiji, sa molbom da se izvoli podariti Nj. V. Kralju, na uspomenu tog sleta.

Maršal Dvora poslao je sledeću izjavu zahvalnosti Savezu SKJ:

Po najvišem nalogu čast mi je izjaviti zahvalnost Savezu Sokola K. J. na pozlaćenoj znački IX Svejunačkog sleta u Soliji, koju je Savez izvoleo podneti Njegovom Veličanstvu Kralju sa izrazima svoje odanosti i vernosti.

Ministar Dvora,
Milan Antić, s. r.

Proslave u ostalim krajevima u Новом Саду

Управа соколске жупе Нови Сад са соколским друштвима Нови Сад и Петроварадин прославила је најсвечаније рођендан Н. В. Краља Петра II.

Пошто је заказана свечана поворка отпала због догађаја у свету, то је прослава почела ујутру 6 септембра.

Прво је формирана поворка соколског чланства у дворшћу Спомен-дома, која је кренула до Саборне цркве, где је одржано благодарење. На челу поворке ишла је музика Соколског друштва Нови Сад. После благодарења соколство се вратило у Спомен-дом, где је приређена свечана седница у част рођендана Н. В. Краља Петра II.

Велика свечана сала Спомен-дома била је мала да прими толику посету. Сала је била нарочито украшена. — Свечаној седници присуствовали су Бан дунавске бановине г. д-р Јован Радивојевић, са подбаном г. Дринчићем, командант I Армијске области, генерал Милорад Петровић, са генералима Брашићем, Плесничаром, Лепетићем и Миличићем, те мноштвом официра, изасланик епископа бачког г. д-р Ђирића, г. Јанкулов; г. д-р Милош Петровић, претседник општине, г. д-р Сава Путник, претседник Касацке, са члановима правосудних установа, те претставници осталих културних, хуманих и др. установа, као и претставници Руског сокола у Новом Саду.

Свечаној седници присуствовао је и брат д-р Владимир Белајчић, заменик старешине Савеза Сокола. Седницу је отворио брат д-р Игњат Павлац, старешина Жупе, и одржао леп говор у коме је изнео љубав Соколства и целог нашег народа коју гаји према своме младом Владару и узвишеном Дому Карађорђевића. Брат д-р Тома Јовановић прочитао је поздравни телеграм, упућен Н. В. Краљу Петру II а музика друштва Нови Сад отсвирала је државну химну. Брат Милован Кнежевић прочитао је посланицу Савеза Сокола, поздрављену клицањем Краљу и Војсци. Врло импресивно је рецитовала сестра Аница Варговић, нараштајка друштва Петроварадин: „Нашем младоме Краљу Петру II“.

M. K.

Sokolско друштво Mandalina, proslavilo je i ove godine 6 septembar

na veoma svečan način. Zbog poznatih prilika, izostao je izlet sa manifestacionom povorkom u Šibenik, pa je članstvo nakon blagodarjenja prisustvovalo svečanosti sednici, na kojoj je govorio starešina br. Vlahović. Uveče je održana svečana akademija, na kojoj su se ponovile srdačne manifestacije za Kralja i Jugoslaviju.

*

Sokolско друштво u Donjem Moholcu proslavilo je 6 septembra na skroman, ali lep način. Kao i ranijih godina i ove su godine prisustvovalе proslavi časne sestre, učiteljice sa mesne škole, zajedno sa svojim učenicima — sokolicama.

*

Sokolška župa Niš, u zajednici sa sokolским друштвима Niš-Matica i Niš I, proslavila je rođendan Nj. V. Kralja Petra II na svečan način. Ujutro bio je zbor u Sokolani, pa je sokolška povorka, sa svojim zastavama, na čelu sa voj. muzikom I konjičkog puка »Obilić«, krenula je glavnim ulicama grada do Saborne crkve, da bi prisustvovali blagodarjenju. Posle završenog blagodarjenja u 11,15 u sokolском domu društva Niš-Matica, a u prisustvu pretstavnika svih vojnih nacionalnih, humanih i drugih ustanova održana je svečana manifestaciona sednica, kojoj je prisustvovalo oko 500 lica. Brat Radovan Dimitrijević, starešina župe, održao je vrlo lep patriotski govor.

*

Sokolška četa u Primišlju, na najsvečaniji način proslavila je rođendan Nj. V. Kralja Petra II. Uoči rođendana prošla je selom povorka članstva i građanstva, sa bakljadom kličući Kralju, Kraljevskom domu i Jugoslaviji, za koje su se vreme po okolnim bregovima paljeni veliki kresovi, uz pucnjavu i pesmu do pola noći. Na sam rođendan Nj. V. Kralja posle službe Božje održana je u sokolским prostorijama svečana akademija, kojoj je osim članova Sokola prisustvovalo i mnoštvo naroda. Ove svečanosti provedene su pod vođstvom sestre prosvetara Lončar Laposave, koja ima naročitih zasluga za njihov uspeh.

*

Sokolско друштво Slunj na rođendan Njegovog Veličanstva Kralja Petra II, održalo je svečanu akademiju, koja je uspela u svakom pogledu. Akademiji je prisustvovalо veliki broj gledalaca.

Povodom nedelje društva Crvenog Krsta

Naše društvo Crvenog Krsta ima svoju nedelju koja traje od 17 do 24 septembra i koju svake godine priređuje, po Zakonu o društvu Crvenoga Krsta Kraljevine Jugoslavije. Ova nedelja služi društvu za akciju, kako za razvijanje propagande tako i za pribavljanje materijalnih sredstava, za raznovrsne humane i plemenite zadatke društva.

Društvo Crvenoga Krsta po svojim zadacima je najhumanija i najplemenitija ustanova. Ono je nacionalno, ali je u zajednici sa svima društvima Crvenoga Krsta drugih naroda. Organizacije nacionalnih društava Crvenoga Krsta su sa posebnim zadacima za svoje narode u mirno doba, a naročito u vreme rata, radi čijeg ublažavanja nevolja su i osnovane. Za zadatke koji prevazilaze moć pojedinih društava preduzima akciju Međunarodni komitet društava Crvenoga Krsta.

Društvo Crvenog Krsta predratne Kraljevine Srbije izvršilo je u svome radu do stvaranja Kraljevine Jugoslavije, uz pomoć Crvenih Krstova drugih država, ogromne zadatke. I u toku poslednjega velikoga rata društvo je u velikoj meri zadužilo svoj narod i državu.

Društvo Crvenoga Krsta Kraljevine Jugoslavije je dostojan sledbenik svoga prethodnika. U teškim poratnim prilikama društvo je u raznim prilikama, nezgodama i nesrećama ublažilo mnoge bede i nevolje. Ali su potrebe i nevolje mnogo veće i nikada sredstva, koja društvo ima, nisu ni izbliza dovoljna, da bi društvo moglo odgovoriti svojim velikim zadacima u punoj meri, ni u mirno vreme. A koliko se tek zadaci i potrebe povećavaju za slučaj rata!...

Nedelja društva Crvenoga Krsta je za to, da svaki građanin i građanka, staro i mlado, bogato i siromašno misli na dužnost i zadatke društva, pa i svoje, naspram zajednice, i bednih i nevoljnih, a posebno naspram onih koji, izlažući svoj život u odbrani otadžbine, dopadnu teških rana. Nedelja je društva Crvenog Krsta, da u njoj svako ma i sam bio oskudan, koliko najviše može priloži društvu, za njegove ciljeve. Nedelja je najzad i za to, da se svako, kome je moguće, začlani u društvo Crvenoga Krsta, makar kao pomažući član, sa ulogom od 6 dinara godišnje.

Zato verujemo, da će Sokolstvo, kao nacionalna organizacija, sa visokim idealima, čiji svaki član pod-

nosi žrtve, lične i materijalne, — prednjačiti učlanjavanjem u društvo, jednako kao i sudelovanjem u svakoj akciji Crvenog Krsta.

Društvo Crvenoga Krsta ima i svoj podmladak, koji broji oko 500.000 članova, a od kojih je veliki broj učlanjen u Sokolstvu. I podmladak Crvenoga Krsta prihvatio je Sokolsku Petrovu Petoletnicu, pa je u svome planu predvideo i izvodi:

- 1) Organizacija podmladka u školaма, stvaranje knjižnica i apoteka. Stvaranje samoradnje i štednje za izvršenje ovih zadataka; — 2) Svaki dački pododbor da se brine o najmanje jednom članu Podmlatka Crvenog Krsta; — 3) Uz svaku školu u sreskom mestu, a i uz ostale, gde je preko 200 učenika, da se obrazuju omladinski pododbori; — 4) U prestonici i većim mestima da se uredi igralište za gimnastiku i sport; — 5) Pored svake škole u selu da se stvori vrt i rasadnik za školsku kuhinju; — 6) Svaka škola ima da pošumi izvestan teren i zasadi ugledan voćnjak; — 7) Svaka potrebna škola da stvori školsku kuhinju; — 8) Da se svake godine u svakoj banovini podigne bar po dva kupatila; — 9) U svakoj banovini da se podigne po jedno letovalište, sa najmanje 50 postelja; — 10) Rasturanje časopisa u 100.000 primeraka; — 11) Da svaka organizovana škola pošalje po jedan predmet za stalnu izložbu P.C.K.; — 12) Da se prireduju sreski i banovinski sletovi a prilikom punoletstva Nj. V. Kralja 1941 god. slet celokupnog podmlatka Crvenog Krsta u Beogradu. M. S.

Sokolske utakmice u Odbojci

Načelnništvo sokolske župe Beograd održaje u nedelju, 17 septembra u 7.30 časova, velike utakmice u igri odbojci, na kojima će uzeti mnogo učešća mnoge jedinice sa teritorija beogradske župe. Utakmice će se održati po KUP-sistemu (izvlačenjem parova - eliminacijom), tako da neće biti prethodnih utakmica po okružjima, već samo za prvenstvo sokolske župe Beograd. Utakmice za stariju braću, članove, muški naraštaj i članove sokolskih četa, održaće se na letnjem vežbalištu sokolskog društva Beograd II (Kalemegdan-Gornji Grad), a utakmice za članice i ženski naraštaj na letnjem vežbalištu sokolskog društva Beograd I, u Dalmatinskoj ulici broj 25. Prijave se primaju u kancelariji Načelnništva župe, do 16 ov. mes.

Циљ и резултати Соколске Петрове Петолетнице*)

Ни данашњи велики народни, државни и соколски празник, када се душе свих нас и целог народа, испуњене најплеменитијим мислима и жељама, а срца најнежнијим и најлепшим осећањима, обраћају Свевишњем за дуг живот, срећу и свако добро нашег милог, Младог Владара, Краља Петра II, и за срећу и добро отаџбине и народа, не можемо пропустити, а да не говоримо о дужностима и раду. Јер су рад и стварање извор среће и напретка и појединача и читавог народа. Рад и стварање отклањају многу беду и невољу, стварају благодан и броји живот, отклањају узроке многих негодовања и незадовољстава. А што је мање незадовољних јединки, што је мањи број оних чији су услови за живот претешки, цело друштво је срећније и приступачније свему лепоме и племенитоме. Рад васпитава, челичи и оспособљава.

Владати народом у коме струји осећање задовољства, среће и благоданства и вера у бољу и срећнију будућност извесно је лакше, јер срећа као и недаће и несреће народа подносе и народни владари.

Соколство своме милом, љубље-

номе Краљу и Узвишеном брату Старешини, Узданици народа, Првенцу великога Краља Ујединитеља, и симболу државног и народног јединства жели не само дугу, срећну и плодну но и лаку владавину, владавину срећним и задовољним народом. Соколи не само што то желе, него хоће и да својим скромним снагама и радом помогну да жељу претворе у дело. Они би хтели и желели да својим радом буду добар пример целоме народу.

Соколи желе да наш Млади Краљ буде срећан и као Краљ и као човек. А може ли бити срећан и може ли имати лаку владавину ако стотине хиљада после дневног напорног рада немају и не умеју да створе ни пристојно одморште, где ће своје уморно тело и снагу одморити, ако је безброј поданика и без основне писмености и способности да се користе науком и искуством толиких генерација? Може ли бити лака владавина ако је безброј места без потребних путева и саобраћај путем сточних стаза, ако омладина и будући грађани у великом броју расту без облагорађивања, васпитања и поуке као дивљи коров? Може ли бити среће без довољно сазнања благодети шума, њиног чувања и подизања? Може ли се превазићи преко

чињенице да насупрот многих младих и здравих снага бујице засипају плодне површине и стварају пустош, беду и сиротињу а да се против тога не поведе борба и слободне снаге не организују за отклањање тога зла? Сме ли се и може ли се прећи преко тога да се множењем иначе мала газдинства деобама све више уситњавају и да смањивањем површина, живот постоје за њих, ове сопственике све тежи и напорнији, а да се смањивање не надокнади повећањем плодности, за коју треба боља обрада и веће знање? Сме ли се превидети насупрота потреба уношења знања у свима привредним гранама и повећања производње? Сме ли се оставити да због баруштина хараче болести, а плодне површине да се не обделавају? Смеју ли се пренебрегнути разне могућности, да се знањем, истрајношћу, коришћењем природних блага и снага много уради, много поправи?

За народно здравље, одбрамбenu снагу и способност одржања у све тежој међународној utakmici, потребно је у масе унети много знања и свести, и створити култ раду и стварању да се створи бољи живот и онамо где се живи у кршу и камену. Векови су протекли појединим крајевима народа до ослобођења у напорима само за голо одржавање живота. Одржавани су у тамни и незнању. Често је била и све-

сна тежња уништавања и упропаштавања народних маса. Кратко време од ослобођења, које је наследило све грехе прошлости, није било у стању у поратним тежким приликама ни зацелити све ране тежке прошлости а камо ли их излечити. Тешка наслеђа живота под туђином, која још живе у савременицима и потсвесно врше утицај, такође су допринела свој негативан удео.

Потребно је стога, и Соколство је било тога увек свесно, да наш народ улаже стајно много веће напоре, но што би то било потребно да није имао тако тешку прошлост. Та потреба и дужност наметнуле су се и појединцима, и организацијама и држави још са даном ослобођења и уједињења. Али се ова потреба поставила још јаче од дана, када су нас тешка судбина и заоудес лишили нашег великог владара, творца Југославије, горостаса који је израстао из великих дела народног ослобођења и уједињења. Свест о потреби сложних и организованих напора целог народа за стварање манифестовала се конкретним обликом. Соколство је пре три године одлучило, а пре две године приступило извођењу рада у свима својим јединицама, који има да се заврши до 1941 године, до пунолетства Н. В. Краља Петра II, Узвишенога Свога Старешине. Тај свој рад и посао назвало је Сокол-

ство Петровом петолетницом. Знало је и свесно је било Соколство да се оно што је требало да се изврши у низу деценија, не може ни са највећим напорима, ма то били и целог народа, надокнадити за кратко време од неколико година. Знало је оно да се дело коме се приступа може остварити само дубоком свешћу и пожртвованим напорима. Свесни смо били да тај рад и напори треба да имају своју подлогу и снагу, у извирању свести из сваке соколске јединке и сваке соколске јединице. Јасно је било да предизимање оваког задатка поред редовних соколских дужности, није ни лак, ни мали посао. Знали смо да су прилике и за редован соколски рад у разним крајевима различите и у многим јаким неповољне. Знали смо да је у многим крајевима било право јунаштво називати се југословенским соколом, како је то и до садашњих дана. Па ипак смо приступили објави и извођењу петолетнице, убеђени да дужност налаже приступити без оклевања раду и стварању и напорима колико је где могуће. Ако прва петолетница и не би дала оно и онолико колико се је у елану и заносу покретача желело, извесно ће бити неизмерне добити колико у оствареноме раду, још више у покретању многих проблема и оспособљењу за њино успешно извођење у даљем времену.

Narodnoobranbeni rad u sokolskim redovima

Već duže vremena govori se po sednicama naših jedinica, župa, pa i Saveza, o potrebi narodnoobranbenog rada u Sokolstvu. Napisale se upute i knjige, stvorio se detaljan programi pristupilo se radu, sa raznim i nejednakim uspesima i rezultatima. Mnoge naše jedinice pravilno shvatiše taj posao, dok je u mnogim jedinicama rad ostao samo na stvorenom programu.

U doba kad je izrađivan taj plan i program je zamišljen na drugačiji način. Danas se on mora promeniti. Treba ići dalje i od raspisa i od knjiga. Danas, u ovo ozbiljno doba, taj rad mora biti živa reč i delo! Naše redove treba sada vaspitati po onoj staroj sokolskoj: »U mišici snaga, u srcu odvažnost, a u misli domovina«. Mi smo se, istina, i do sada u tome pravcu vaspitali, ali ne onako, kao što današnje prilike zahtevaju. A to znači: Vaspitati svakog našeg pripadnika, svakom prilikom i na svakom mestu praktičnim i korisnim načinom, tako da će on zaista moći da se spreman, odlučan i jak, stavi na mesto, koje mu je određeno. Stvoriti čoveka praktično spremnog, nacionalno svesnog, u odluci čvrstog i jakog, koji će sve ono što u našim dvoranama čuje moć korisno da upotrebi za dobro svoje, svoga bližnjega i dobro zajednice. To je uvek bila zadaća Sokolstva i sokolskog vaspitanja, ali ta zadaća nije nikad veća i potrebija od danas.

Prema odluci nas samih, mi nećemo rata, mi hoćemo da sa svakim živimo u miru i prijateljstvu, jer to nalažu i naše ideje. Ali mi u tim svojim dogmama imamo i to, da ćemo svoju rodnu grudnu braniti i čuvati krvlju stečenu slobodu, pod svaku cenu. Da ćemo se svakoj sili, dolazila sa bilo koje strane, suprotstaviti svim snagama, do poslednjeg daha. To je gledište koje prihvaća čitav naš narod. Ali za to treba biti spreman i vaspitan. Za to treba očelicitati sve moralne vrline, koje napred spomenih. Očelicitati ih, da nikad ne dođu u pitanje, da se u njih nikad ne posumnja.

Nameće nam se pitanje: gde, kada i kako? Odgovor mora biti ovaj: U našim dvoranama — svugde, odmah, na svaki način!

Mi u našim redovima imamo dve stotine hiljada omladine. Muške i ženske. Nju treba vaspitati u tom pravcu. Njoj treba posvetiti svu brigu, jer »drvo se savija dok je mla-

do« i »na mladima svet ostaje«.

Ostavimo, braćo i sestre, vaspitači i vaspitačice, u ove, i za svakog ozbiljne dane, — ostavimo razboj i krugove! Ostavimo i sve druge sprave i sredstva našeg dosadanjeg vaspitanja. Naše prostorije treba da sada budu više otvorene biciklu, konju, pušci, smučkama itd, tj. onome što smo i do sada gajili, ali ne u tolikoj meri. Napred sa našim sokolima — rezervnim oficirima, podoficirima! Prednjaci, njima ustupite mesto! Ako ih nemate, obratite se vojsci. Mi, kao prva nacionalna organizacija u zemlji, treba da smo spremni i obučeni do kraja! Ne za kakve napade i osvajanja, nego, zlu ne trebalo, za odbranu onoga što je naše. Naša letnja vežbališta treba da su prepuna omladine, treba da su puna i živa, kao u doba regrutske obuke, kasarnski krug. Naša organizacija treba, od trista hiljada pripadnika, da ima barem dvesta hiljada spremnih branioca ove lepe naše domovine! Naši pripadnici, počevši od 14 godina pa dalje, moraju biti potpuno vaspitani u strojnoj obuci, obuci sa puškama, granatama, konjem, velosipedom, vešti smučari, sposobni za odbranu od napada iz vazduha i td. Naše sestre trebaju da su perfektno u davanju prve pomoći, negovanju bolesnika, pasivnoj odbrani, kuvanju, krpeljenju, šivenju. Treba da su vešte svim lakšim muškim poslovima.

Ne kažemo mi, da su naše dosadašnje metode i sredstva bili loši. Ne! Mi smo se vaspitali prema prilikama, kao što svoj vaspitni plan saobrazujemo prema vremenu u kojem se živi. Kao što smo u letu gajili plivanje i igre na vodi, a zimi smučanje i druge zimske grane, tako danas u drugo doba, upotrebljavamo drugi plan.

Braćo načelnici, sestre načelnice, prednjaci i prednjačice! Čitav naš rad treba da bude danas samo u ovom duhu. U Načelništvu Saveza se na ovome pitanju radi, a dok naredba dođe do vas, ne stojte skrštenih ruku! Ustupite mesto ljudima veštima u vojnim stvarima, jer je sada vreme, kada moramo da dademo ono što od nas traže Kralj i domovina. Pozovite oficire i podoficire u vežbaonice, predajte im omladinu, da od nje naprave vojnike, koji će biti spremni, da brane svoju rodnu grud! Sestre, spremite se i vi! Mi ma-

li narodi, moramo biti spremni, a naša organizacija, mora biti i na delu ono što u tolikim našim člancima i knjigama o nama piše: Tude nećemo, ali svoje nedamo!

Naše vežbaonice i ostale prostorije treba da su sada življe nego ikada. Fotografije naših sletova i priredaba, na zidovima sokolana, treba da zamene mete, slike stavova i položaja, kao i druge slike o načinu odbrane od napada iz vazduha, delova puške, načina čuvanja i održavanja oružja i municije, o načinu previjanja rana i njezi bolesnika, o kopanju rovova itd. Naša predavanja treba da budu: o podizanju nacionalne svesti, pasivnoj odbrani, štednji, prvoj pomoći itd. Naše sprave treba da su penjala, konj, kozlić, kozlić, smučke, konj (živi), puška. Naše vežbe treba da su u tom pravcu i vođene, od strane stručno obrazovanih ljudi.

Eto, braćo i sestre, kakav treba da je naš rad u ovo vreme, kritično ne samo po nas, nego i po sve, pa ratovali ili stajali po strani. Mali narodi moraju da se sprema, o onog najmlađeg do onog najstarijeg, muško i žensko!

Beograd Ivan P. Sedlaček

Rad društva u Nevesinju

Sokolsko društvo Nevesinje, osvetilo je pretprošle nedelje na svečan način zastavu, dar našeg pesnika br. Jovana Dučića, ambasadora naše države u Bukureštu. Osvećenju su prisustvovali brojne okolne jedinice sa zastavama i članstvom. Nj. V. Kralja zastupao je major g. Bota, a darodavca br. Jovan Radulović. Kumovao je zetski ban D. Krstić, koga je zastupao g. Stanko Prlja. Prigodan govor održao je starešina društva br. D. Stijević, ističući 30-godišnji rad nevesinjskog Sokola. Održano je još nekoliko govora, posle čega je izve-

Jedna lepa proslava u Zagrebu

Sokolsko društvo Zagreb 5 održalo je 3 septembra godišnju Javnu vežbu, sa razvičem društvenog barjaka, u okviru Petrove Petoletnice. Priredbi je prisustvovala lepi broj članova zagrebačkih društava i simpatizera sokolstva. Kao izaslanik SSK Jugoslavije i zagrebačke župe prisustvovala je brat Dr. O. Gavrančić. Starešina društva, brat Bašić je razvio barjak, i predao ga načelniku bratu Negrojeviću, koji ga je predao barjaktaru bratu Maruniću. Primajući zastavu, brat Marunić je rekao da će je čuvati do poslednje kapi krvi.

Posle svečanog dela, sve kategorije društva izvele su program Javne vežbe, lepo i skladno. Osobiti utisak na prisutne ostavila je poslednja tačka u kojoj su učestvovala sve kategorije. Burim pljeska i oduševljenja dočekan je kraj ove vežbe, koji je predstavljao inicijale našeg Uzvišenog Starešine, Nj. V. Kralja Petra II.

Na kraju je brat Gavrančić održao govor u kome je među ostalim rekao: »Neka ova zastava, koju ste danas razvili, bude simbol oko kojega će te se sakupljati i neka vam ona bude potstrek za rad na uzvišenim sokolskim idealima na dobro Kralja, Otadžbine i Naroda«.

Posle svečanog dela Javne vežbe bilo je poselo sa plesom, koje je trajalo do duboko u noć.

ZBOR NAČELNIKA

Istovremeno sa vanrednom skupštinom Saveza Sokola K. J. koja će se održati 30 septembra i 1 oktobra, održaće se i Zbor župskih načelnika svih sokolskih župa u zemlji.

den uspeji javni nastup. Održane su i utakmice sokolskih četa, posle kojih je izaslanik Nj. V. Kralja predao pobedničkoj četi Zatim srebren venac, dar blagopoč. Kralja Aleksandra. Uveče je održana svečana akademija.

Članstvo Sokolskog društva u Nevesinju

Preduzeti poslovi petoletnice, iako su raznovrsni i mnogobrojni čak i u svakom kraju, mogu se podeliti uglavnom u dve velike kategorije. U jednu idu oni duhovno-tehnički i vaspitni, koje vode tehnički i prosvetni organi i koji se izvode kao redovni poslovi, ali sa pojačanim naporima. Ovde idu i tечајevи za nepismene. Uopšte ovde su svi poslovi kojima se hoće da stvore бољи услови материјалног стања и благостања. Ова прва категорија у највећем делу тешко се може бројно и изразити у коликој је мери дала резултате. Али су они несумњиви.

Од извршених послова изложићу Вам само неколико. Тако је подигнуто у току петолетнице близу 100 нових сокoлских домова, а треба да се до краја заврши још два пута толико. Уређено је око 100 сокoлских вежбалишта, освећено је преко 60 сокoлских застава. Доведено је и уређено вода у безводним крајевима 90 (жупа Мостар 55), подигнуто је 15 споменика, засађено је воћних садница око 200.000, а шумских преко 250.000. Подигнуто је 1800 вртова, израђено 2.700 модерних копница, 19 модерних сточних стаја, 23 хамбара, преко 2.000 модерних хубришта, око 3.000 нужника, око 7.000 пљуваоница, и отирача, набављено близу 200 ручних апотека, 6 разбоја, 2 сушнице за воће, 10 тријера. Уређено је 60 гробља, подигнуто 9 спомен плоча,

24 расадника, 27 мостова, 40 путева, основано 56 књижица, организовано 15 изложби, подигнуто 65 Петрових гајева, основано 32 задруге, основано нових јединица и отсека око 200, одржано течајева преко 200. Било је још много различитих послова и акција, које не могу појединачно излагати због краткоће времена.

Један број јединица, чак врло младих, извршио је изванредно лепе и велике послове, те благодарни њима досадашњи резултат и ако није онакав какав би требао да је, ипак је дао лепе цифре и знатне резултате. Ове јединице су показале шта би све могле урадити и величина осталих јединица и какав би смо резултат већ до сада имали, да су то и урадиле. Једна чета жупе Скопље (Бистрица), поред других задатака, засадила је преко 1200 воћних садница, друга чета исте жупе (Елез) засадила је 2130 воћака, 3035 чокота и 28.200 шумских садница. Чета Ново Чикагово, поред других радова подигла је и дом у вредности од 100.000 динара. Чета Пирава засадила је 10.000 садница, чета Подбреже 28.000 лозних садница. Друштво Нова Варош засадио је 5000 ш. садница; друштво Удбина (жупа Сушак-Ријека), поред другог засадио је 7000 ш. садница, друштво Прилеп засадио је 1500 воћних и 5000 ш. садница, подигло споменик на Бакарном гумњу; чета Ротино (жупа Скопље) за-

садила је 4000 воћака и око 50.000 ш. садница, подигла купатило са тушевица за народ. Друштво Вишњићево (жупа Петровград), поред многих других послова засадио је дрворед поред пута у дужини од 3 километра од места до железничке станице. Друштво Велика Кикинда извршило је засипање баре у површини око 15 хектара и ствара градски парк. Вредност посла преко 650.000 динара, средства прикупљају сами. Чета Доњи Крчин (жупа Крагујевац) засадила је 200 воћних садница и 12.000 багремових; чета општине новоселске (жупа Крагујевац) засадила је 180 ораха, 25.000 багремових садница, 500 к црног бора и 500 питомог кестена.

Требало би ми много времена да изрећам многа друштва и чете који су предузели и већ извршили или извршују лепе и разноврсне послове. И појединци тих јединица не изостају иза својих јединица. Једна братачка жупа је предузела акцију за утамањивање разних врста корова и проширије овај рад међу све пољопривреднике. И гајење разних врста поврћа и нових пасмина стоке и живине није пренебрегнуто.

Ето тако ради леп број јединица чимим успесима се можемо поносити. Но несмемо прећутати да један број јединица и њених припадника није оправдао наша очекивања ни испунио своју дужност. Има их ко-

је до сада нису ни отпочеле предузете радове, или их нису још ни изабрале. Имамо велики број јединица, које су за све ово време радиле под врло тешким приликама и сва њина акција се састојала у томе да се одрже. Има их које су савесно и предано извршиле своју дужност, али су морале гледати како су неразумност и мржња уништиле преко ноћи тежак плод њиховог зноја и напора. А то је убијало вољу и код њих и суседних јединица, које су то сазнале.

У пркос тога морамо сви предано, истрајно и свесно поново на посао, са уверењем да су мржња, нетрпељивост и несхватање племенитих сокoлских напора пролазни, и да ће братачка љубав и стрпљење ипак победити. Настојаћемо до краја да покренемо и оне јединице, које су се о своју дужност огрешиле. Указиваћемо и даље да свакој јединици и свакоме појединцу буде јасно да вршењем овог задатка чине добро и себи и своје народу, врше дужност према Краљу, отаџбини и себи самима, а неизвршујући је греше се о све па и сокoлску организацију.

Вршећи тај свој задатак налазимо да имамо право тражити највеће напоре и од себе, и од сокoлских јединица и припадника, а помоћ од државе и бановина, свих утанова и организација, јер се тиче општег добра и опште дужности.

† Milan Srzentić

Pomen na 25-godišnjicu njegove herojske smrti

Na 17-IX-1939, navršuje se 25 godina od smrti mladog 21 godišnjeg Sokola heroja, kapeta Milana Srzentića.

Mladi heroj Srzentić, rođen je u Budvi (Boka Kotorska) od oca Adama sud. savetnika i majke Milke Matić iz Like. Osnovnu školu svršio je u Zagrebu a pomorsku akademiju u Dubrovniku. Odgojen u nacionalnom duhu, stupio je u sokolsku organizaciju kao izvršujući član Dušana Silnoga i marljivo vežbao i odgajao se za borbu protiv dvoglavog crnog orla.

Po svršetku škole, odao se pomorskom životu. Godine 1914 u aprilu, posle položenih ispita, ukrcao se kao drugi kapetan na parobrod »Radium«, tu se našao sa dobrim patriotom, bratom Hrvatом, vrednim zapovednikom lađe, kapetanом Filipom Hadžijom, rodom iz Orebića, koji je mladog Srzentića radi njegove iskrenosti i patriotskog duha silno zavolio, slušajući njegove sokolske ideje.

Svetski rat ih je zatekao na putu za rodni kraj, pa su stali kovati planove da prebegnu i da pomognu svojoj braći preko granice. Nisu ni slutili da se može na njihovom brodu naći jedan izrod, koji je prisluškivao njihov razgovor, i čim su stigli u Boku, prijavio oba kapetana, Hadžiju i Srzentića, austrijskim vlastima, tako da si odmah bili osuđeni na smrt i, 17 septembra 1914, streljani i, kao prve žrtve u Boki Kotorskoj, dali svoje mlade živote za naše oslobođenje i ujedinjenje.

Mladi soko i heroj Srzentić, neustrašivo je gledao smrti u oči. Kad je izveden na stratište, bile su mu oči zavezane maramom i na zapoved vojnicima da upere puške, mladi soko odbacio je sa očiju maramu i prkosno uzviknuo »Srbin umire otvorenih očiju. Pucajte zilkovci. Živio Kralj Petar, Živela Srbija!«

Ovo divno herojstvo mladog sokola Milana Srzentića treba da ostane u trajnoj uspomeni kao primer kako se gine za svoje ideale, za svoju domovinu. Ovu herojsku smrt opevao je pesnik Vojislav Ilić-mladi, u pesmi »Kako umire Dalmatinac«.

Ova dva brata, Hrvat i Srbin, pomešali su svoju krv na oltar za slobodu i veličinu naše divne Jugoslavije i dali svetao primer mladem narastaju, kako se gine za domovinu.

R.

Iako živimo i radimo u vremenu, kad ne znamo pod kakvim ћемо приликама радити за ове две године, што нам остају, уверени смо да ће, ма какве оне биле, напори бити повећани и да ће и они који су већ много урадили као и они који су задоцнили, настати да учине што се највише може. Верујемо да ће вредност свега што буде урађено до дана пунољетства нашег милог и дичног Краља бити таква и толика, да ћемо и пред Његовим Величанством и пред народом и пред Сокољством и пред својом савешћу осетити да смо ако не у потпуности извршили своју дужност, да смо је почели часно и честито извршивати. Верујемо да ћемо извршеним радом и спремљеним раденицима за опште добро створити готовост за нове напоре у стварању бољих услова и лакшег живота народа, а тиме омогућити лакшу и срећнију владавину свога љубљеног Краља.

Сокољство Београда, престонице Југославије, у којој се родио и одрастао Њ. В. Краљ, и Сокољске жупе Београд, морат у овоме послу предњачити. Сокољство престонице као целине, мора за још заостало време извршити заједничко дело, које ће на сва времена остати сведоком велике свести, неизмерне љубави и оданости према својој Краљу и отаџбини.

Инж. Миливоје Смиљанић

Mišljenje g. dr. V. Mačeka o Sokolstvu

»Hrvatski dnevnik« od 12 septembra, pod naslovom: »Pretsjednik Dr. Maček o Sokolstvu«, objavljuje jednu izjavu, za koju veli da ju je Dr. Maček dao »u danima diktature, kada mu nije bilo dozvoljeno da je štampa«. U toj izjavi kaže Dr. Maček, da po njegovom mišljenju ne bi imalo nikakvog smisla obnavljanje Hrvatskog sokolskog saveza, kao što to neki ljudi kod Hrvata misle; ma koliko da je i on sam u mladim danima bio oduševljen sokolaš, tako da je sam osnovao tri sokolska društva. Dr. Maček tvrdi, da je »sokolstvo isključivo češka institucija, stvorena po nemačkom uzoru, koja se u sve napore nikako nije mogla aklimatizirati na hrvatskom tlu«. Dalje se u izjavi kaže, da je vrlo malen broj članova vežbao, da su prostorije bile gotovo uvek prazne i da je Sokolstvo u Hrvatskoj živelo gotovo samo za paradu. Namera osnivača Sokola u Češkoj da je bila, da Sokolstvo postane sveslovenska ustanova, što je neko vreme izgledalo da će i postati. Međutim je Slovenski Sokolski Savez postupao kao da nema slovenskih naroda, nego samo države; pa je naročito prema Hrvatima uzео takvo stanovište, da Hrvati ne mogu nikako preko toga preći. Zato misli, da je među Hrvatima potrebno osnovati gimnastičku organizaciju, na posve drugoj osnovi.

Da li je ta izjava Dr. Mačeka autentična i da li Dr. Maček i danas misli tako, kao što je mislio »u danima diktature«, u to nećemo da ulazimo; a što se osnivanja hrvatskog Sokolstva tiče, mi mislimo da ono već postoji, u jugoslovenskom Sokolstvu. Moramo, međutim, ispraviti navode u toj izjavi, da je sokolstvo isključivo češka institucija, i da je stvoreno po nemačkom uzoru. Naprotiv, Sokolstvo je po duhu i po obliku tipično slovensko i potpuno se razlikuje od nemačkog shvatanja telesnog i duhovnog vaspitanja. Isto tako je netačno, da se Sokolstvo nije moglo aklimatizirati na hrvatskom tlu, jer je hrvatsko Sokolstvo imalo ogroman broj jedinica, i niti jedno udruženje među Hrvatima nije toliko pridoneo za oslobodenje od austrougarskog ropstva, kao baš Sokolstvo. Nema jednog uglednog i nezavisnog Hrvata, koji nije bio član Sokola, što najbolje potvrđuje i Dr. Maček, koji sam priznaje da je osnovao, ništa manje nego tri sokolska društva, te da je bio oduševljeni sokolaš.

Što se pak Slovenskog Sokolskog Saveza tiče, on već iz formalnih razloga nije mogao da računa nego sa onim organizacijama koje su stvarno postojale; a istorijska je činjenica, da zasebno hrvatsko Sokolstvo u poslednje vreme nije postojalo. A to se dogodilo slobodnom voljom, slobodnim glasanjem i slobodnom odlukom Hrvatskog Sokolskog Saveza, da zajedno sa srpskim i slovenačkim Sokolstvom, stvori zajednički Jugoslovenski Sokolski Savez.

Ponavljamo, — svakome je slobodno da osniva gimnastičke organizacije koje želi, te da se odriče zaista bogate i vrlo časte prošlosti elite, i ogromnog dela Hrvata, koja se je nekada okupljala u hrvatskom Sokolstvu. Ali niko neće moći da potamni istorijsku činjenicu, da su baš Sokoli Hrvati bili ti, koji su alimnsali hrvatsku borbenost, hrvatsko slobodarstvo i hrvatsku čast, počevši od god. 1912 do konca svetskog rata, boreći se protiv tuđina, a za slobodu Hrvata, u nezavisnoj i velikoj Jugoslaviji.

Zagrebački »Obzor«, od 1 septembra, piše između ostalog:

»Nema dvojbe, da će se sada posvetiti potrebna briga i fizičkom odgoju hrvatske omladine. Hrvatski narod danas je jedini u Evropi, koji nema svojih omladinskih gimnastičkih organizacija. Na tom se području može mnogo toga učiniti, jer fizički odgoj spada u kompetenciju bana Banovine Hrvatske. Prošli režimi su, kako je poznato, raspustili hrvatski so-

kol i spriječili osnivanje hrvatskih gimnastičkih društava, premda su Slovenci, usprkos zakona o osnutku Sokola kraljevine Jugoslavije, koji je monopolizirao gimnastičku organizaciju u cijeloj državi, dobili dozvolu, da osnuju svoje »fantovske i dekletske odsjeke«. Da li ćemo sada uspostaviti hrvatski sokol ili osnivati nove gimnastičke organizacije, to je od sporedne važnosti. Glavno je, da se odmah počne organizacijom hrvatskih gimnastičkih društava, koja će naravno u prvom redu voditi brigu o fizičkom odgoju naše omladine.«

»Hrvatski Dnevnik« se povraća na isti predmet i kaže:

»Pred dvije godine osnovano je društvo »Junak«, koje je imalo okupiti hrvatsku omladinu i uzgojiti ju. Međutim je organizacija raspuštena. Sada je to pitanje riješio ban Hrvatske dr. Šubašić i odobren je rad »Hrvatskom Junaku«. U njegov su sklop ušla sva društva organizacije »Mladosti«, a u mnogim je mjestima »Hrvatski Junak« u osnutku. U starješinstvo i vodstvo »Hrvatskog Junaka« ušli su istaknuti hrvatski omladinski radnici Milutin Majer, hrvatski narodni zastupnik, Milan Praunspenger, posljednji starješina hrvatskog Sokolskog Saveza, dr. Ivan Protulipac, Branko Reš, posljednji tehnički voditelj Hrvatskog Sokolskog Saveza, Milivoj Mostovac i drugi. »Hrvatski Junak« počinje rad odobravanjem bana Hrvatske i predsjednika dra Mačka.

Zagrebačke »Novosti« javljaju:

Članovi konzorcija za upravu i movine bivšeg Hrvatskog Sokola na trgu Kralja Aleksandra, održali su u ponedjeljak na večer sastanak bivših članova zagrebačkih sokolskih društava. Prisustvovalo je oko 50 bivših Sokola. Sastanak je otvorio g. Ivo Stožir, koji je prikazao želju mnogih, da se obnovi Hrvatski Sokol. O tom se pitanju razvila dugačka debata u kojoj je sudjelovalo više govornika i to gg. Stožir, dr. Horvat Rudolf, Kučan, Sulak, Uličnik, dr. Mintas, koji su zagovarali uspostavu Sokola, dok su gg. braća Praunspenger, dr. Dečak, dr. Reberski i Belak bili protiv uspostave, zagovarajući da se poradi što više na organiziranju »Hrvatskog Junaka«. Ostali su bili za to, da se najprije osnuje Hr-

Sedmi broj časopisa „Soko“

Sutra izlazi sedmi broj revije »SOKO«, organa Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, za sokolsku prosvetu, telovežbu i naraštaj, koji obuhvata 56 strana, sa mnogo lepih slika u tekstu. Broj za septembar ima ovaj, nadasve bogat i zanimljiv sadržaj:

Sokolstvo i jugoslovenstvo u današnjem času (Uredništvo); — Kralj Petar II i jugoslovenska misao (Dr. Viktor Novak); — Helenske igre i njihov vaspitni i prosvetni značaj (Dr. Miloš Đurić); — Na Kajmakalanu, pesma (Antun Milinković); — Stradanja Srba u logoru, u Doboju, 1915—1918 g. (Stanoje Bojović); — Jugoslovenski sokolski pisci (Dr. Maks Kovačić); — O, Bosno, pesma (Ismet A. Tabaković); — Rat; — Na izvorima zanosa i požrtvovanja.

Telesno vaspitanje:

O sistemu vaj, pri katerih je treba već telovadcev (Dr. V. Murnik); — Zrnašca, ili što ne treba (M. Vojinović); — Načelnički izveštaji (M. Vojinović); — Međunarodne utakmice članova u Sofiji (I. Sedlaček); — Utakmice članica SSS u Sofiji; — Utakmice za mač Kralja Aleksandra u Zagrebu (I. P. Sedlaček); — Obvezne obće tekme žen (E. Skalar); — Po svetu; — Grada za vežbanje članova na spravama (E. Skalar); — Proste vaje za vadbene ure žen (J. Trdina); — Zečići (J. Dopuda); — Statistika našeg smučarstva (F. Majnik); — Knjige i listovi.

Sokolska prosveta:

Pod grmljavinom topova (Đ. B.); — Budi trezven i u najtežim danima (R. A.); — VII prosvetna škola Saveza Sokola K. J. (R. Mežnarić); — Sokolska Petrova petiletka (Udicki); — Sokolski dom u Indiji (Đ. Vojnović); — Beleške; — Nove knjige.

Sokolski naraštaj:

Sloga (I. A. Tabaković); — Stari mlinar (G. Jakovčić); — Nokturno (I. Mileta); — Stari Pero (A. Svoboda); — Naši pesnici (M. Kraguljević, St. O. Stanković, F. Pavešić, J. Mrežnički, Dr. V. Rašić, St. M. Mutibarić, R. E. Šuković, J. Matešić); — Radovi našeg naraštaja (P. J. Betina, S. Đurić, G. Jakovčev, i D. Nešić); — Križaljke, ispunjalke i rebusi.

Pretplata je samih 45 dinara godišnje; a naručuje se: Administracija »Soko«, Beograd, Pošt. fah 342. — Račun Poštanske štedionice br. 57.686.

Svečano osvećenje Kraljičine zastave

Nj. V. Kraljica Marija blagoizvolila je podariti članicama Saveza SKJ zastavu, kao prelazan dar za takmičarke. Ova zastava biće svečano osvećena 17. o. m., u 11 sati pre podne, u svečanoj dvorani Saveza Sokola, Prestolonaslednikov trg, 34. Osvećenju će prisustvovati svi članovi plenuma Uprave Saveza i jedno odeljenje članica. Posle osvećenja zastava će se predati takmičarkama-pobednicama u Ljubljani, 24. o. m. koje će je čuvati do idućeg takmičenja.

IZ Č. O. S.

Praške novine posvećuju u poslednje vreme sve više pažnje Sokolstvu i podvlače kako u Sokolstvu treba da se usredsredi sva narodna akcija. Listovi donose statistike, iz kojih se vidi, da je svaki četrnaesti čovek u Pragu član Sokola i pozivaju, da se taj broj još poveća. Sokolska štampa razvila je također živu delatnost, podvlačeći da Sokolstvo ide starim putevima od kojih neće odstupiti. Tako n. pr. »Sokolske Noviny«, u broju od 1 septembra, na uvodnom mestu pišu, da je Sokolstvo uvek imalo nacionalni rad kao vrhovni princip i da ono ne treba nikakvih promena. List kaže: »Događaji ovog proleća oduzeli su nam brigu za svoju državu, i posve je razumljivo, da mi to smatramo kao gubitak. To na čemu smo najviše radili, sada je prazno; ali u toliko jače moramo da radimo za narod, koji je osnov čitave naše budućnosti.«

Međutim, francuski istovi javljaju, da je u poslednje vreme bilo zabranjeno nošenje sokolskih odora svauda u Češkoj, a neki listovi su doneli vest, da je čitav niz sokolskih funkcionera interniran ili zatvoren, pa i sam novi starešina, brat Truhlarž. Praški listovi nemaju o tome nikakvih vesti. Javlja se, međutim, da je tragično poginula poznata češka Sokolica, Dr. Jarmila Čehova, u času kada je htela da pređe poljsku granicu. Sestra Čehova je više puta bila u Jugoslaviji i imala je srdačne veze sa mnogim članicama našeg Sokolstva.

vatski Sokol, pa neka tada on raspolaze imovinom bivšeg Hrvatskog Sokola. Ipak, zaključeno je, da jedan uži odbor prouči cijelo to pitanje.

V. međuzupske utakmice u prostim granama

Na rođendan Našeg Mladog Kralja održane su u Zagrebu, na Sokolskom Stadionu Kralja Aleksandra I, pete međuzupske utakmice u prostim granama, za koje je bilo prijavljeno deset župa sa članovima i pet župa sa članicama, što je znak, da za ove utakmice svake godine vlada sve veći interes. Učestvovali su župe Banjaluka, Beograd, Karlovac, Ljubljana, Šibenik-Zadar i Zagreb sa članovima, te župe Beograd, Ljubljana i Zagreb sa članicama. Naprotiv je župa Kragujevac i Novi Sad bilo onemogućeno da pristupe takmičenju, jednako kao i župama Celje i Osijek, jer su i župe učesnice morale prvobitno prijavljene takmičare zameniti sa rezervama, pošto je dužnost prema Otadžbini na prvom mestu.

Ove pete utakmice održane su u vrlo teškim vremenima, kad vladaju teške oluje na Evropom i kad su prilike, u kojima živi zagrebačko Sokolstvo, postale teške. Sokolski takmičari, njih preko stotinu, nastupili su po jakoj kiši i hladnoći u najvećem redu i disciplini te izdržali do kraja, čime je sokolska disciplina i postojanost došla do punog izražaja. Među njima se nalazilo i nekoliko državnih reprezentativaca. Velika je šteta, da nisu nastupile sve prijavljene župe što bi u stvari predstavljalo desetboj gradova odnosno župa po sistemu balkanijade. Moramo naglasiti, da su ove utakmice s obzirom na sve poteškoće uspele vanredno a polučeni rezultati bili bi znatno bolji, da su vremenske prilike bile pogodnije.

U susretu članova očekivala se je već pre samog početka utakmica borba između Beograda, Ljubljane i Zagreba, te Šibenika, Banjaluke i Karlovca koja nije izostala. Bilo je poznato da Beograd raspolaze trkačima na kratke pruge i skakačima, Zagreb sa bacačima ali bez trkača na 400 i 1500 m., Ljubljana sa odličnim prosekom, i ako bez brata Zupančiča koji je dan ranije nastupio vojnu rezervu u samom Zagrebu. Nakon trčanja 100 m i bacanja kugle Beograd ispred Ljubljane dok nakon trčanja 400 m preuzima vodstvo župa Ljubljana koja ga zadržaje do kraja utakmica.

Diskvalifikacijom štafete župe Beograd stvorena je razlika od 9 tačaka u korist Ljubljane i time je župa Beograd izgubila prvo mesto, koje joj je bilo sigurno, jer je njezina štafeta svakako bila najbolja. Župa Zagreb morala se je ovaj puta zadovoljiti sa trećim mestom, dok je Šibenik, sa svojim prvim nastupom, bez svog najboljeg atletičara, brata Despota, zauzeo mesto ispred Banjaluke i Karlovca. Mladi i sposobni takmičari iz Banjaluke mogli bi dati mnogo više uz marljiviju pripremu i češći nastup na sličnim utakmicama. Svakako je ovaj nastup za njihov napredak od velike važnosti. Župa Karlovac je ovaj puta bila znatno slabija nego na prošlim utakmicama čemu je uzrok opće stanje jednako stanju u Zagrebu.

Uspesi pojedinaca-ki i župa učesnica su sledeći:

ČLANOVI:

Trčanje 100 m: 1. Račić (Ljubljana) 11,2; 2. Jovanović (Beograd) 11,4; 3. Vukčević (Beograd) 11,6; 4. Polak (Ljubljana) 12; 5. Ing. Šošarić (Zgb) 12,1; 6. Vukičević (Zgb) 12,2.

Vis: 1. Bratovž (Lj.) 170; 2. Lazarević (Bgd) 165; 3. Cvetković (Bgd) 165; 4. Polak (Lj.) 165; 5. Tončić Zdenko (Zgb.) 165; 6. Othazel (Karlovac) 155.

Kugla: 1. Kovačević (Zgb.) 13,40; 2. Milošević (Zgb.) 11,78; 3. Štakić (Bgd.) 11,62; 4. Kosec (Lj.) 11,51; 5. Radovanović (Bgd.) 11,36; 6. Češljavić (Banja Luka) 11,32.

400 m: 1. Oberšek (Lj.) 54,3; 2. Čosić (Bgd) 54,6; 3. Pekota (Šibenik) 54,9; 4. Vilar (Lj.) 56; 5. Vlahović (Šib.) 58,6; 6. Špicer (Zgb) 59,9.

Disk: 1. Kovačević (Zgb.) 41,33; 2. Ščetinin (Bgd.) 37,80; 3. Kosec (Lj.) 30,95; 4. Kajfež (Lj.) 35,63; 5. Rado-

vanović (Bgd.) 35 i 6. Mrgan (Zgb.) 33,20.

1500 m: 1. Kien (Lj.) 4,24; 2. Banić (Bgd.) 4,35; 3. Oberšek (Lj.) 4,36; 4. Čosić (Bgd.) 4,42; 5. Padalica (Zgb.) 5,23 i 6. Pekota (Šib.) 5,53.

Dalj: 1. Lazarević (Bgd.) 6,56; 2. Ing. Šošarić (Z.) 6,43; 3. Đukić (Bgd) 6,30; 4. Kosec (Lj.) 6,15; 5. Ames (Zgb.), 6,08, i 6. Polak (Lj.) 5,64.

Štafeta 4 × 100: 1. Ljubljana (Račić, Polak, Vilar, Bratovž) 45; — 2. Zagreb (dr. S. Tončić, Kobali, ing. Šošarić, Vukičević) 47,2; 3. Šibenik (Luštica, Pekota, Jurić, Vlahović) 49,9; 4. Banja Luka (Kadenić, Popadić, Šuput, August) 52,9; 5. Karlovac (Pajić, Mederuh, Tešija, Othazel) 53, 4. Beogradska štafeta bila bi sigurno prva, ali je diskvalificirana.

Bodovi: 1. Ljubljana 63 boda
2. Beograd 54 „
3. Zagreb 43 „
4. Šibenik 15 „
5. Banja Luka 7 „
6. Karlovac 5 „

ČLANICE:

100 m: 1. Pribovšek (Lj.) 14,2; 2. Milošević (Bgd.) 14,4; 3. Holc (Zgb.) 14,6.

Kugla: 1. Đorđević, (Bgd.) 9,35; 2. Komac (Lj.) 9,15; 3. Dolgar (Lj.) 8,57.

Vis: 1. Komac (Lj.) 135, 2. Pribovšek (Lj.) 130, 3. Janačković (Zgb.) 130.

Dalj: 1. Karpati (Bgd.) 4,58; 2. Pribovšek (Lj.) 4,41; 3. Milošević, (B.) 4,13.

Disk: 1. Delić (Z.) 25,53; 2. Komac (Lj.) 24,18; 3. Keržan (Lj.) 53,58.

Štafeta 4 × 100: 1. Beograd (Raspor, Kodrić, Karpati, Milošević) 59; 2. Zagreb (Baki, Holc, Janačković, Vajnhard) 59,5; 3. Ljubljana (Poničkar, Komac, Keržan, Pribovšek) 1,00 min.

Bodovi: 1. Ljubljana 17 boda; 2. Beograd 16 boda; 3. Zagreb 9 boda.

Gornji uspeši pokazuju vidan napredak u razvoju prostih grana u našim redovima.

Same utakmice su otvorene svečanom pozdravom državnoj zastavi, nakon čega je pozdravio sve učesnike kao domaćin starešina župe Zagreb, brat dr. Oton Gavrančić. Priličan broj gledalaca pratio je velikim interesom utakmice.

Po završetku utakmica, uručio je načelnik župe Zagreb brat Lujo Vajnhard, vodnicima župa ukusne spomen plakete, a pojedinim pobednicima posebne male plakete, sa oznakom uspeha. Zatim je zamenik starešine, brat Josip Rišlavi, pozdravio takmičare, nakon čega su pozdravom zastavi, klicanjem Kralju i Jugoslaviji, uz pesmu Sokolskih legija, zaključene utakmice.

Z. V.

Pregledne utakmice i tečaj za olimpijske igre

Dne 23 septembra o. g. održaće se u Ljubljani, pregledne utakmice za pripremu odeljenja za XII olimpijske igre, u Helsinkiu. Pravo na ove utakmice imaju: a) sva braća takmičari, koja su se takmičila na utakmicama za Kraljev mač; — b) sva braća, koja zbog služenja u vojsci, boreli ili drugih razloga nisu mogla učestvovati na utakmicama za Kraljev mač. Oni koji su učestvovali na međunarodnim susretima u Parizu i Varšavi, oslobođeni su od ovih utakmica. Vežbe za Pregledne utakmice iste su kao i za Kraljev mač.

Prijave treba dostaviti direktno, putem društva, Načelništvu Saveza SKJ (obavestivši matičnu župu), do 17 septembra.

Načelništvu Saveza Sokola K. J. priređuje 25 septembra u Ljubljani jednodnevni tečaj za takmičarske vežbe za Helsinkiu. Ovaj tečaj obavezan je za sve, koji su se takmičili u Parizu i Varšavi, kao i za sve one, koji će na preglednim utakmicama u Ljubljani, 23 septembra, biti uvršteni u pripremna odeljenja za Helsinkiu.

Kratke vesti iz našeg Sokolstva

Sokolsko društvo Sremska Mitrovica, proslaviće svečano 35-godišnjicu svoga rada, 30 ovog meseca. Ovo je jedno od prvih i najstarijih sokolskih društava u Sremu. Društvo je osnovao poznati sokolski borac, br. Dr. Laza Popović. Iako proganjeno od austro-ugarskih vlasti, društvo je uspešno radilo kroz sve vreme. Sav taj rad biće krunisan velebnom proslavom 30-godišnjice u oslobođenoj Otadžbini.

Ljubljanski Sokol priređuje 24 septembra o. g. takmičarsku akademiju i poziva na nju sve najbolje takmičare iz celog saveza. Savez SKJ preporučuje svim vrhunskim takmičarima da uzmu učešća na ovoj akademiji i da se za nju što bolje pripreme. Troškove pojedinih takmičara snosiće Ljubljanski Sokol.

Sokolsko društvo »Dr. Ljudevita Pivka«, u Mariboru, razvilo je prošle nedelje na svečan način društvenu i naraštajsku zastavu pred izaslancima vojnih i civilnih vlasti, sokolske župe i brojnih jedinica. Razviće zastava obavljeno je kao zavet u okviru SPP, a u spomen poč. Dr. Lj. Pivka, poč. starešine društva i poznatog nacionalnog borca. Člansku zastavu darovao je br. A. Ambrošić, a naraštajsku su nabavili naraštajci sami. Ova lepa svečanost završena je manifestacijama za Kralja i Jugoslaviju.

Osvećenje sokolskog doma u Štipu, obavljeno je na vrlo svečan način 6 o. m. Posle blagodarenja u crkvi pošla je ogromna povorka sokolstva i građanstva do doma, gde je osvećenje obavio episkop g. Dr. Simeon uz asistenciju brojnog sveštenstva. Prigodne govore održali su g. g. Dr. Simeon, general Boško Tokić i br. D. Popović. Ova lepa sokolska manifestacija završena je spontanim ovacijama za sokolske i nacionalne ideale.

Sokolsko društvo Oštrej, priredilo je oproštajno veče svome zaslužnom članu i pročelniku muzičke sekcije br. Dragutinu Zečeviću, koji je premešten u Sanski Most. Br. Zečević zahvalio se na saradnji toplim rečima br. Mešaldžić, starešina društva.

Sokolsko društvo Kolašin, osvetilo je 6 o. m. kamen temeljac sokolskog doma, u prisustvu izaslancima sokolske župe Cetinje i gotovo svih jedinica cetinjske župe. Dom će biti podignut na jednom od najlepših mesta varoši.

Utakmice seoskih sokolskih četa u Nevesinju, održane su 20 avgusta. Od 16 četa učestvovala su čete: Zalom, (3 odeljenja); Grabovica (3 odeljenja); Kruševljani, Udrežnje i Bijenja (po jedno odeljenje). Utakmice je otvorio toplim govorom starešina brat Drago Stijević. Takmičenja su održana u šestoroboju: skoku u vis, dalj, bacanju kugle, trčanju, prostim vežbama i ideologiji Sokolstva. Uspех je zadovoljio.

Sokolska četa Raskršće, župa Sarajevo priredila je 3 o. m. javni nastup i streljačke utakmice. U streljanju se takmičilo 20 Sokola ispod 20 godina starosti. Pobedio je br. B. Krstelina. Posle podne je održan javni nastup. Sve tačke su izvedene precizno, naročito »ratne vežbe«. Prisutne brojne gledaoce i delegata župe, br. R. Grdića, pozdravio je starešina br. Čović. Zatim je br. Grdić održao vatrejni govor, pun žarkog patriotizma, koji je od prisutnih popraćen burnim ovacijama Nj. V. Kralju, Jugoslaviji i našoj narodnoj vojsci. Nastup je pratila muzika sokolske čete iz Ilidže. Nastupila je i jedna vrsta sokola iz Sarajeva. Uveče je održana dobro posećena akademija.

Sokolska župa Skoplje dobila je za svoje čete izvesnu količinu umetnog gnojiva, kao i potrebnu literaturu, od »Zorke«, prvog jugoslovenskog društva za proizvodnju hemijskih đubriva. Župa će gnojivo i literaturu podeliti jedinicama.

Sokolsko društvo Domžale izgubilo je jednog od najvrednijih članova i osnivača, br. Franca Flerina, koji je umro 31 avgusta u starosti od 80 godina. Do kraja života poč. br. Flerin radio je neustrašivo za sokolske ideale. Sahranjen je uz ogromno učestvovanje Sokolstva i ostalog građanstva.

PRIREDBE U ŽUPI NOVI SAD

U sokolskoj župi Novi Sad, održaće se u toku ovog i idućeg meseca čitav niz manjih i većih priredaba. Među veće priredbe spadaju i **lakotatske utakmice župe Novi Sad**, koje će se održati 17 septembra u Subotici, na velikom sokolskom Stadionu.

Župske utakmice u igri odbojci održaće se 8 oktobra u Somboru, a prijave za utakmice primaju se do 1 oktobra.

Proslava otkrivanja spomenika Dr. Svetozaru Miletiću, 24 septembra održaće se u Novom Sadu. Župa Novi Sad pozvala je sve svoje pripadnike, da kako u manifestacijom tako i u tehničkom delu proslave uzmu što življeg učešća. Na sokolskoj javnoj vežbi, koja će se održati u Novom Sadu treba da nastupe sve jedinice župe, a naročito pripadnici jedinica novosadskog i bačkopalanackog okružja.

Svečana proslava bitke na Legetu

U Sremskoj Mitrovici proslavljena je prošle nedelje 25-godišnjica poznate »bitke na Čevrtitji«, kod Legeta, u kojoj je poginuo veći broj srpskih vojnika 1914 godine. Na proslavu su donešene stare zastave 13 i 15 peš. puka, koje su pratili oficiri i dobrovoljci. Ogroman broj prisutnih pozdravio je zastave i vojnike. Prigodan govor održao je predsednik opštine g. B. Lalošević. Na proslavu je došao veliki broj ratnika iz Srema, Mačve i Timočke Krajine i oko 1.000 seljaka, učesnika bitke, koji su zajedno prisustvovali pomenu kod spomenika na Legetu. Ovaj spomenik podiglo je sokolsko društvo iz Sremske Mitrovice, i sokolstvo je uzelo vidnog učešća u proslavi.

Петрова петолетка у друштву Струга

Друштво у Струзи (жупа Скопље), које је неко време било у застоју, због многих потешкоћа, пролетос је у пуном замаћу обновило свој рад, окупивши у своју управу најврсније раднике соколске. Друштво је дало корисне завете за Соколску Петрову петолетку, од којих ћемо, ради занимљивости, поменути неколико личних.

Брат Филип Кавајац, учитељ, који је већ два пута добио награде за

У жупи Цетинје подижу се 23 нова дома

У оквиру Соколске Петрове петолетнице, јединице соколске жупе Цетинје заветовале су се подићи 23 соколска дома, уредити велики број воћњака, подићи пчелињаке, пошумити голети, одржати велики број течајева итд. Ове радње изводе се готово на читавој територији Зетске бановине. Нема соколске јединице у жупи Цетинје, која бар нешто није заветовала и већ добар део завета извршила у Петровој петолетници. Управа жупе, на челу са бр. Гавром Милошевићем, иде у свему јединицама на руку и стара се да се учињени завети изврше.

Резултат тога је, да се на територији ове жупе подижу 23 нова соколска дома, од којих ће многи бити лепе грађевине са салама за приредбе. Ова двадесет три соколска дома стајаће укупно 14.720.000 динара. Неки од ових домова су довршени, а до краја идуће године биће сви потпуно готови. Домове подижу јединице углавном властитим средствима. У многим јединицама чланство обавља све послове код грађеве.

Поред соколских домова соколи уређују воћњаке, пошумљују голети, копају бунаре, поправљају путеве, подижу воћне расаднике итд. У том погледу нарочито су активне соколске чете. Њиховом иницијативом бројне сиромашне породице су уредиле воћњаке и почеле гајити пчеларство и остале уносне гране пољопривреде. Кроз неко време нестале беде у овим породицама благодарећи Соколству.

На крају морамо напоменути, да је иницијативом Сокола одржано у селима цетинјске соколске жупе, преко хиљаду предавања за народ, током прошле године. Предавања су држали лекари, професори, учитељи, агрономи и свештеници. Нарочити успех је постигнут у хигијенском подизању села и у рационалном обрађивању земље.

IZ UPRAVE

Позивамо још једном pretplatnike који дугују на pretplati, да дугујину подмире у најкраћем року, јер је већ било доста чекања. Чековне uplatnice послане су свима pretplatnicima у 30 броју »Sokolskog Glasnika«.

IZ slovenskog sveta

POMOĆ POLJSKOM CRVENOM KRSTU

Komitet za pomoć Poljskom Crvenom Krstu osnovan je u Beogradu pod predsedništvom gospode Rejmon Brižer, ledi Kampel, gospode Roman Dembicke, te gospoda Nešić, Pavlović, Stefanović, Tomić.

Sva lica koja bi želela da doprinesu ovoj dobrotvornoj ustanovi umoljavaju se da se obrate Francuskom domu u Beogradu (bivši Palace Hotel), Topličin Venac 23, od 10 do 12 časova.

ČESI I RAT

Pražki listovi objavljuju proklamaciju vlade Protektorata, u kojoj se kaže, da zagranična akcija Dr. Beneša i drugova sadrži nelegalni rad, pa se upozoravaju svi Česi u inozemstvu da ne stupaju u legije koje treba da se bore protiv Nemačke. Zanimljivo je da svi češki listovi moraju pisati »Protektorat Böhmen und Mähren«, samo na nemačkom jeziku. Slovačka vlada izdala je također oštar protest protiv Slovaka u inozemstvu, koji stupaju u čehoslovačke legije. Strani listovi međutim javljaju, da je čehoslovačka legija osnovana u Engleskoj, Francuskoj i Poljskoj, te da se osniva i u Americi. Na čelu svih legija stoji bivši prezident Beneš, a legijama u Poljskoj zapoveda general Prhala. Francuski i engleski istovi vele, da svi Česi i Slovaci koji žive u inozemstvu pristupaju legijama.

Engleski listovi javljaju da su u bivšim Sudetskim zemljama bila raspuštena sva češka školska i kulturna udruženja, kao na pr. »Matica školska«, »Narodni Jednota«, »Češka beseda« itd, te da je sva njihova velika imovina bila zaplenjena u korist Fonda za obnovu, u Beču.

Vladin komesar u Českim Budejovicama naredio je, da se izmene imena velikom broju ulica u toj varoši, tako da je nestalo ulice Nerudove, Purkinjeve, Dvoržakove, Radničke, Sokolske, Husove itd., a umesto njih su došla imena Reichsgasse, Radetzkystrasse, itd.

SLOVACI I POLJACI

Slovački poslanik u Varšavi, Satmari, koji je tamo zastupao interese slovačke države, dao je, čim je buknuo rat, u Varšavi izjavu, u kojoj je rekao, da slovački narod neće da se bori protiv Poljaka. Poslanik Satmari bio je odmah skinut sa svoga mesta, a u Bratislavi je protiv njega podignut proces zbog veleizdaje. Slovački listovi javljaju, da je izdata naredba, prema kojoj će biti najstrožije kažnjeni svi oni, koji budu vredali nemačku vojsku, koja se nalazi u Slovačkoj, a sudiće im nemački vojni sudovi. Listovi beleže vest agencije Rajter, prema kojoj bi oko 6.000 Slovaka bilo prebeglo iz Slovačke u Mađarsku.

ČESI I SLOVACI U JUGOSLAVIJI

List »Jugoslavští Čehoslováci«, organ Čeha i Slovaka u Jugoslaviji, javlja u broju od 7 septembra, da je novi hrvatski ban, Dr. Šubašić, primio predstavnike saveza Čeha i Slovaka u Jugoslaviji, Dr. Smetanku i V. Zbornika. Oni su mu čestitali na postavljenju i na sporazumu koji je postignut između Srba i Hrvata i izjavili mu da će i dalje srdačno saradivati sa braćom u novoj domovini. Ban Šubašić im je srdačno zahvalio, izjavljujući da on to oseća, i kao Hrvat i kao Sloven, te da će nastojati da između naših naroda dođe do istinske slovenske saradnje.

Plenum Saveza SKJ.

Za nedelju, 17 ov. mes., u 8.30 časova, zakazana je sednica plenuma Saveza Sokola K. J. u prostorijama Saveza, sa ovim dnevnim redom: 1) O sokolskom radu, 2) Sletski garantcioni fond, 3) Pitanje stadiona u Beogradu, 4) Pretstojeća skupština, 5) Finansijske prilike, 6) Predmeti za koje treba odluka Uprave Saveza SKJ i 7) Eventualije.

Čitajući novine...

Već kroz dva broja objavljuje »Hrvatska revija« prikaz brošure Brane M. Stepanovića, »U čemu je srpsko-hrvatski spor«, koja je pre neko vreme izišla u Beogradu. Ma da toj brošuri u Beogradu, niti igde kod Srba, nije niko poklonio nikakvu pažnju, »Hrvatska revija« naročito uživa u tome da citira njene preteranosti, pa da tobože učeno pobija očite greške, navodeći kao protuargumente druge besmislice... Kao da naša, prilično divlja politička literatura, nije videla svakojakih brošura, na jednoj i na drugoj strani, koje ozbiljan svet uopšte i ne uzima u ruke?... Medutim »Hrvatska revija«, koja bi htela da uživa glas najrepresentativnije hrvatske publikacije, neće niti sa par redi da oceni niti jednu od mnogih ozbiljnih političkih publikacija na srpskoj strani, čiji su autori poznata imena, već je navlaš pronašla brošuru B. Stepanovića...

I dok taj ultraradikalni list na takav način »brani Hrvatsko protiv srpstva«, dotle u tom istom broju čitamo da revija »Termini« izlazi u varoši »Fiume«, za čije staro hrvatsko ime Rijeka su se borili svi veliki Hrvati, počevši od Starčevića i Štrossmajera, pa do Radičala...

G. Dr. Juraj Šutej kazao je nedavno na zboru u Sarajevu (prema »Političci«):

»Ja ponavljam što sam i ranije govorio, da Hrvati ne žele slobodu slovačkog naroda, ili slobodu Albanije.«

Znači da Dr. Šutej ne smatra da su klerikalci oko »Hrv. Straže« Hrvati, jer su oni i te kako hvalili tu slovačku slobodu i stavljali je pred oči svojim čitaocima...

Dok »Obzora«, pišući o srbijanskim strankama, zahteva da one »temeljito revidiraju svoj program, ako hoće voditi računa o novoj situaciji«, t. j. da iz svog programa izbace misao narodnog jedinstva, — do obratnog, ali sličnog zaključka dolazi i subotički »Neven«, kada piše da bi, posle stvaranja Banovine Hrvatske, HSS morala likvidirati organizacije u Voivodini i povući se isključivo na teritoriju Hrvatske Banovine.

Jedno i drugo predstavlja savršeno krivo shvatanje današnjeg stanja, i savršeno krivo shvatanje slobode i demokratije. Ako se sa srbijanske strane išlo u susret shvatanjima HSS, iz toga nikako ne sledi, da bi sad i svi Srbijanci morali da promene svoja shvatanja; jer bi to predstavljalo nasilje sa hrvatske strane! Ali jednako je besmisleno, da izvan teritorije Banovine Hrvatske, Hrvati ne bi imali prava da slobodno deluju. Naše je, naprotiv, gledište, da je slobodno svakom Hrvat u Srbiju, u svakom kraju Jugoslavije, da bude koliko god hoće Srb in Hrvat; ali da je naročito i iznad svega slobodno svakome da, u državi koja se zove Jugoslavija, ostane svuda Jugosloven i da radi za jugoslovenstvo.

UPOZORENJE PRETPLATNICIMA »NAŠE RADOSTI«

Upozoravaju se pretplatnici »Naše Radosti«, da se u pitanju administracije (slanja lista, urgencija i sl.) ne obraćaju na Upravu sokolskih listova u Beogradu, već na Upravu »Naše Radosti«, Ljubljana, Frančiškanska 6 (Učiteljska tiskarna).

CASOVNIČAR I JUVELIR M. MITROVIĆ

TERAZIJE 22 (do Moskve)

ima: švajcarskih časovnika za ruku i džep, zlatnog nakita, kristala, srebra, pohara i plaketa.

Braći i sestrama popust Cene vrlo solidne. Stručan rad Tražite cene za izradu ključa i značaka.

Чланови Соколског друштва Струга на излету

злобински заветовао се да ће радити на употпуњавању лепог народно-природњачког музеја у Струзи. Сестра начелница, Ружица Ристић, заветовала се да ће скупљати народне мотиве веома занимљивог женског ручног рада у околини, да ће израдити један албум цртежа свих тих мотива и поклонити Струшком музеју.

Брат Христа Крљевић, по занимању обућар, који се као писац из

вајац је тајник друштва.

Старшина брат Д-р Никола Ненарада већ прочуо својом драмом »Новац је убиство«, даваном више пута у Скопском народном позоришту, написаће до краја Петолетке три позоришна комада из народно-социјалног живота.

Има браће која су се заветовала да ће се одати борби за трезвеност, или да ће се одати привредном подизању народном итд.

Zanimljivosti iz doma i sveta

Poluzvanični bukureštanski list, »Indepence Roumaine«, donosi članak o rumunskoj neutralnosti i naročito podvlači, da je ta neutralnost povezana za neutralnošću Italije i Turske. »Ako bi ove dve države promenile držanje, ili samo jedna od njih, to bi bez sumnje dovelo do revizije i rumunskog stanovništva. I što je najvažnije, rumunski list veli, da je rumunska izjava neutralnosti došla u sporazumu sa državama koje su sa Rumunijom u prijateljstvu i u savezu. A to su u prvom redu zapadne sile, zatim države balkanskog sporazuma i Poljska.«

Neki pariski listovi pišu o držanju Španije u današnjem sukobu i vele, da je pakt Nemačke i Sovjetske Rusije oslabio veze generala Franka sa Nemačkom. Prema tome, Španija danas nema razloga da ne sklopi pakt prijateljstva sa Francuskom i u diplomatskim krugovima se govori da maršal Peten ima u tom pogledu specijalnu misiju. Ide se čak tako daleko, da se tvrdi, da je Mussolini obavešten o Frankovim namerama, pa se ističe da u Francuskoj vlada ubeđenje, po kome mora jednom da dede do velikog bloka latinskih država u Evropi. Istovremeno se javlja iz Pariza, da se i u Portugaliji primećuju znakovi prijateljstva prema Francuskoj i da se svaki dan prijavljuje veliki broj dobrovoljaca, koji se žele boriti na strani saveznika.

Akcija protiv komunista u Francuskoj sprovodi se na svima stranama. Bilo je uhapšeno mnogo najuglednijih ličnosti iz komunističke stranke, a svi komunistički listovi bili su obustavljeni. Neki od tih listova pokušali su da izdaju nelegalna izdanja, ali su rasturajući tih izdanja bili odmah uhapšeni. Govori se da sovjetska vlada namerava poslati u Francusku naročitu lađu, koja bi preuzela proganjene komuniste, a naročito Ruse.

Švajcarski »Basler Nachrichten« donosi zanimljiv članak o držanju boljševičke Rusije prema današnjem ratu u Evropi. List veli da su Ukrajinci, koji su se nadali pomoći od Nemačke, usled sklapanja pakta između Nemačke i Sovjeta, sada mnogo lojalniji prema Poljacima. Međutim Nemci računaju, ako dopru do ukrajinskog teritorija u Poljskoj, da bi se tamog proglasila zapadna ukrajinska republika; dok se u ukrajinskim krugovima računa, da bi ta republika imala uticaja i na Ukrajinu u Rusiji. Da i je postignut neki sporazum između Berlina i Moskve, u pogledu Ukrajinaca, to nije poznato; ali pada u oči, da moskovska štampa i radio uzimaju sve više rezervirano držanje prema Nemačkoj, u koliko više napreduju nemačke trupe u Poljskoj. Držanje Moskve sada nije više tako odlučno antibritansko i germanofilsko kao pre mesec dana, već hladno i neutralno. Izgleda da su u Moskvi mišljenja, da bi ravnoteža na istoku drugačije izgledala, ako bi nemačka vojska stigla do ruske granice, ne tako iscrpljena kao što se ranije verovalo.

Prema vestima iz Moskve, Sovjetska Rusija vrši međutim prilično opsežnu mobilizaciju, zbog koje je prekinut sav civilni saobraćaj u državi. Prema jednom telegramu iz Moskve, koga je objavilo i ljubljansko »Jutro«, merodavni krugovi u Moskvi naglašuju da koncentracija ruskih vojnih snaga, koja se vrši na zapadnoj granici, nije nikako uperena protiv Poljaka. Ističe se da ruska granica nije garantovana nikakvim diplomatskim paktom pa da je zato vlada u Moskvi morala preduzeti odbrambene mere, jer razvoj događaja u Evropi može da donese sva moguća iznenađenja.

»Neu Züricher Zeitnug«, od 11 septembra, javlja, da je netačna vest, koja je pred izvesno vreme bila javljena sa nemačke strane, da je name sovjetska vlada, nakon sklapanja nemačko-ruskog pakta, odredila da se likvidira čehoslovačko poslanstvo u Moskvi. Švajcarski list tvrdi, da čehoslovačko poslanstvo u Moskvi i dalje nesmetano funkcioniše, te da je poslednjih dana razvilo živu propagandu za čehoslovačku i poljsku stvar.

Engleske novine donose vest, koju objavljuje i »Novo Dobro« u Splitu, da je kancelar Hitler odbio da primi barona Helera, koga mu je uputio bivši car Villim, koji, kao što je poznato, živi u Holandiji. Prema tim vestima, tvrdi se, da je bivši nemački car uputio kancelaru poruku, u kojoj mu kaže, između ostalog: »Vi se nalazite pred porazom, koji može da bude mnogo strašniji, nego onaj iz 1918.« Umesto g. Hitlera, barona Melera je primio g. Halera, u Ministarstvu spoljnih poslova.

Usled mobilizacije u Francuskoj, u samom Parizu se prijavilo u razne pomoćne službe više od 80.000 žena. Mobilizacija žena u čitavoj Francuskoj sprovodi se u najvećem opsegu i one će obavljati sve poslove koje su pre mobilizacije obavljali muškarci. Međutim, francuske žene misle i na druge službe, pa su osnovale pilotsko odeljenje za avijonsku kurirsku službu, vojnu i civilnu.

Sokolstvo i politika

»Mladi Soko«, list naraštaja društva Split, piše u poslednjem svom broju:

»Ima ljudi koji predbacuju Sokolstvu da služi partizanstvu. Sokolstvo može na to mirne duše i vedra čela da svakome odgovori, jer je prosto i slobodno od svih ovakvih, hlo partijskih, bilo verskih, bilo plemenskih natruha i jer hoće da narodu otvori oči koje su mu zatvorili slepari i propagatori neprijateljstva svega onoga što je bilo druge vere, bilo drugog plemena ili pak drugog političkog uverenja. Sokolstvo ustaje protiv lažnih pobornika jugoslovenske i sokolske misli, nazivajući ih beskičmenjima i ljudima, koji u tome gledaju samo svoju korist.

Iako je Sokolstvo daleko od svake politike, ono dozvoljava svakom svom članu da se bavi njom u granicama sokolskih načela. A ta su: »Ne do-

Sadržina sokolskih listova

»MLADI SOKO«

Izašao je iz štampe 7 br. ovog glasila naraštaja sokolskog društva Split, sa sledećim sadržajem: Živio Kralj (T. Živojin); — Politika u Sokolstvu (D. P.); — O Jugoslovenskoj ideji (A. Sinobad); — Idejna škola (N. Servecati); — Povest Sokolstva (A. Damjanović); — Vesti i dr.

»VESNIK SOKOLSKE ŽUPE CELJE«

Primili smo br. 7 »Vesnika župe Celje«, sa obilnim sadržajem, među kojim se ističu članci: Petru II; — B. B. единнието е силата (G. Grobelnik); — Najlepša je naša Jugoslavija; — Proste vežbe šumske škole (R. Ban); — Vesti, dopisi i dr.

»SOKOLSKI VESNIK ŽUPE ŠIBENIK-ZADAR«

Broj 4 ovog glasila župe Šibenik donosi članke: Zdravo da si uzdanico naša; — Vidovdan na Kosovu; — Duševna higijena i duševna predohrana; — pesme: Molitva jugoslovenskog naroda; — Pobjeda; — vesti, i dr.

»SOKOLSKI ŽIVOT«

Izašao je iz štampe br. 11 ovog lista subotičkog Sokolstva isključivo posvećen rođendanu Nj. V. Kralja. Među sadržajem ističe se članak: »Šesti septembar u Jugoslaviji« od N. Rajića-Nestora i pesma: »Zdravo, mladom Kralju« od M. Devića.

»SOKOLSKA STRAŽA«

Primili smo i 2 broj ovog novog sokolskog lista, koga izdaje sokolsko društvo u Crvenki, sa vrlo zanimljivim sadržajem: Najveći naš praznik; — Nj. V. Kralj Petar II (Jeremija Živanović); — Kralja Petra Bože hrani (F. Koržinek); — Evropa i Evropljani (K. Sforca); — Dani koji dolaze; — Idu Sloveni... i dr.

zvoliti nipošto političkim ljudima voštvo u Sokolu, a u politički život unášat čim više sokolskih načela i sokolskog morala.

URARSKA, ZLATARSKA I OPTIČARSKA RADNJA

Vinko Ivulić

SPLIT, NARODNI TRG 4
TELEFON BROJ 25-05

Prodaja urarske, zlatarske i optičarske robe. Naočale se izrađuju po lječničkom receptu.

Nove knjige

JEDNA ODLIČNA MONOGRAFIJA O DRINI

Nedavno je, u izdanju društva Fruška Gora, u Novom Sadu, objavljena vrlo zanimljiva i odlično pisana monografija prof. D. J. Deroka, »Drina«, koja pretstavlja jedinstveni kod nas primer svestrane turističke studije o jednoj od najzanimljivijih naših reka. Sve što domaćeg i stranog putnika može da zanima sa istorijskog, geografskog, folklornog i praktičnog gledišta i što je u vezi sa kraljem, ljudima, varošima, ribama, slapovima, planinama itd, oko reke Drine, dato je u zanimljivom i naučnom obliku u toj knjizi, koja je sem toga ukrašena i sa preko stotinu slika i mnogobrojnim geografskim kartama. Oni koji vole romantične predele Jugoslavije, biće naročito obradovani ovom knjigom, koja ima preko 300 strana, a stoji samih 30 dinara; pa je najtoplije preporučamo!

HOĆE LI SE ODRŽATI OLIMPIJADA?

Odbor za pripremu Olimpijade u Helsinški javlja da se, i pored toga što je buknuo rat, nastavljaju pripreme za olimpijadu, te da će se olimpijada god. 1940 ipak održati u Helsinški. Finska, kao neutralna država, nada se da će ipak sve države učestvovati u igrama, a ako bi se dogodilo da zaračene države ne učestvuju, računa se da će zato biti veće učešće neutralnih naroda. Nemački listovi pozdravljaju tu odluku, dok ostala strana štampa sumnja, da se odboru uspeti da olimpijadu održi.

IZGUBLJENA NOVČANICA U SOFIJI

Direkcija sofijske policije poslala je Savezu SKJ. jednu dinarsku novčanicu sa izveštajem da je jedan naš jugoslovenski Soko, u dobrom raspoloženju, bacio tu novčanicu, pa policija traži vlasnika.

Brat koji misli da je to njegova novčanica, neka izvesti: koga dana, u kome lokalni i od kolikog iznosa je novčanica, koja je bačena. Ako se do kraja oktobra niko ne javi, novac će se dati u socijalni fond Saveza.

Prije nego učiniš životnu policu ili djeci miraz obrati se za upute kod MATKO MILKOVIĆ

S U Š A K

Glavni zastupnik »CROATIE« osiguravajuće Zadruga u Zagrebu.

SAMARIČANSKI TEČAJ BEOGRADSKIH SOKOLICA

U duhu programa odbranbenosti i pripravnosti, kojega sprovodi Sokolska organizacija, ženski tehnički odbora Saveza Sokola K. J. i ženski tehnički odbor župe Beograd, u saradnji sa Oblasnim odborom Crvenog Krsta, priređuju samaričanski tečaj, za sve članice i stariji ženski naraštaj beogradskih sokolskih društava. Tečaj će se održavati u prostorijama Saveza (Terazije 34) utorkom, četvrtkom i subotom, od 19 do 21 čas, a počinje radom 19 septembra. Prijave se primaju u prostorijama Načelnikstva Saveza SKJ, Terazije 34 i prostorijama sokolske župe Beograd, Balkanska 17. Po interesovanju sokolica, očekuje se veliki broj prijava za ovaj tečaj.

Čitajte Sokolski glasnik

КРАСТЕ И ОСИП

нестају сасвим од
БАНТУЛИЋЕВЕ

ЛЕКОВИТЕ МАСТИ

Кутија Дин. 14.—

Добија се у свакој апотеци.
Рег. бр. 7802 од 15 маја 1939.

Preporučam braći i sestrama sledeće korisne i stručne knjige:

M. Dobrin: Laka atletika uz cijenu od Din. 6.—

Ista na shvatljiv i lak način opisuje sve grane lake atletike uz praktično i metodično tumačenje.

Hrvoje Macanović: Plivanje u Sokolu. Cijena Din. 15.—

Daje upute u praktičnu izgradnju plivališta, način organizacije takmičenja i raznih načina plivanja.

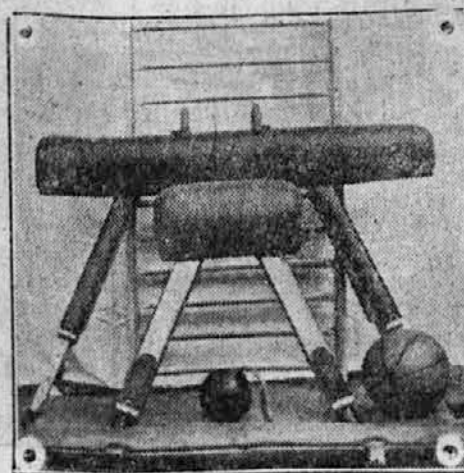
R. J. Hoke: Vojni šport. Cijena Din. 3.—

Propagandni sastavci o fizičkom radu ne samo pojedinca, nego i za masu. Knjižica može da posluži svima starješinama u vojsci, kako treba stvarati vojnike gimnastičare i športaše. Predgovor ovoj knjižici napisao je pukovnik Drag. T. Nikolajević.

Knjige se naručuju u knjižari »Napredak« Fran Lhotsky, Split, Sinjska ul. 2 uz napred poslati novac ili pouzecem.

MARKO B. MIKAČIĆ -- SPLIT
Vlasnik Duje Ivanišević

POGREZIVA VRATILA su najusavršeniji način vratila. Svi stari sistemi su nepraktični te budu uklonjeni. Usavršene sprave dobavlja specijalna TVORNICA GIMNASTIČKIH SPRAVA J. O R A Ž E M Ribnica na Dolenskem

Sportske trgovine

I ti i tvoja sokolska jedinica nabavljate u buduće sve savremene telovežbene konstrukcije za letnja vežbališta potrebitine za laku atletiku i ostale športove najjevtinije u:
Tvornici telovežbenih sprava, sportskih potrebitina i smučaka
„ALPINA“ - LJUBLJANA
Tyrševa cesta 7 — Zahtevajte ponude!